

Išrinkta nauja ALT Sąjungos Valdyba

Philadelphijoje įvykusia-
me gegužės 29-30 ALT
S-gos seime naujuoju Są-
jungos pirmininku buvo
perrinktas trečias kadenci-
jai Teodoras Blinstrubas ir
į valdybą išrinkti šie asme-
nys: Kazimieras Pocius, Ka-
zys Kasakaitis, Algis Mo-
destas ir Stasys Virpša.

Į revizijos komisiją iš-
rinkti: dr. J. Juodikis, Pet-
ras Vebra ir Mečys Šimkus.

Į naująją Sąjungos Tary-
bą išrinkti buvę sąjungos
pirmininkai: V. Abraitis,
E. Bartkus, dr. S. Biežis, J.
Jurkūnas, A. Lapinskas ir
šie nariai: V. Olienė, E. Če-
kienė, B. Paplėnienė, dr. J.
Bartkus, A. Budreckis, V.
Gedgaudas, dr. J. Jurkūnas,
K. S. Karpus, J. Kiaunė,
A. Laikūnas, V. Mažeika,
dr. Br. Nemickas, S. Sant-
varas, dr. P. Švarcas, A. S.
Trečiokas.

Šiame seime. sąjungos
pirmininkui T. Blinstrubui
pasiūlius. Sąjungos garbės
nariais buvo išrinkti dr.
Juozas Bartkus ir poetas
adv. Nadas Rastenis.

NAUJA VILTIES DRAUGIJOS VALDYBA

Vilties Draugijos narių
susirinkimą, įvykusį tuoj po
ALT S-gos seimo, gegužės
30 d. Philadelphijoje, ati-
darė draugijos valdybos
pirm. A. Laikūnas ir, jam
pasiūlius, susirinkimo pir-
mininku buvo išrinktas inž.
E. Bartkus, vicepirminin-
kais V. Matonis ir inž. J.
Gumbelevičius, sekretoriais
J. Mockus ir Br. Vigelis.

Mandatų komisija buvo
sudaryta iš J. Bagdono ir
A. Jancio. Nominacijų ko-
misija iš V. Abraičio, A.
Juodvalkio ir inž. V. Mažeik-
kos.

Po Vilties Draugijos val-
dybos pirm. A. Laikūno ir
Dirvos redaktoriaus V. Ged-
gaudo pranešimų, nomina-
cijų komisijai pasiūlius, į
valdybą vienbalsiai buvo iš-
rinkti šie asmenys: inž. Ed.
Cibas, dr. V. Čekas, K. S.
Karpus, A. Laikūnas, S.
Lazdinis, inž. A. Mažeika ir
M. Šimkus. Į revizijos ko-
misiją: A. Garmus, dr. J.
Maurukas ir F. Mackus.

Naujai išrinktoji Vilties
Draugijos valdyba vėliau
pareigomis pasiskirstė taip:
pirmininkas Aleksas Laikū-
nas, vicepirmininkai: inž.
Edmundas Cibas (Boston),
dr. Vaclovas Čekas (New
York), Kazys S. Karpus
(Cleveland), inž. Antanas
Mažeika (Los Angeles),
Mečys Šimkus (Chicago) ir
sekretorius-iždininkas Sta-
sys Lazdinis (Cleveland).

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimo, įvykusio 1961 m. gegužės 29-30 d. Philadelphijoje, pre-
zidiumas. Sėdi iš kairės: ALT S-gos Philadelphijos skyriaus pirmininkas V. Matonis, kun. K. Sakalaus-
kas, seimui rengti komiteto pirm. inž. V. Gruzdis; kalba ALT S-gos pirmininkas T. Blinstrubas, Naujo-
sios Vilties redaktorius dr. J. Balys, s-gos vicepirmininkas inž. V. Mažeika, s-gos ižd. M. Šimkus ir
s-gos vicepirm. K. Pocius.

DARBINGAS ALT S-gos SEIMAS ĮVYKĖS GEGUŽĖS 29-30 D. PHILADELPHIJOJE

Amerikos Lietuvių
Tautinės Sąjungos 12-sis
seimas, įvykęs 1971 m.
gegužės 29-30 d. Phila-
delphijoje buvo gausus
dalyvių skaičiumi ir
svarbus savo priimtoms
rezoliucijoms.

Seimą atidarė seimui
rengti komiteto pirminin-
kas inž. Vincentas Gruz-
dis, perduodamas toli-
mesnį pravedimą ALT
S-gos Philadelphijos sky-
riaus pirmininkui Vytau-
tui Matoniui, kuris tarė
atidaromąjį žodį, padė-
kodamas Sąjungos valdy-
bai už pasirinkimą ir
drauge už pasitikėjimą
Philadelphijoje sušaukti
savo seimą.

Jo žodžiais, skyrius
ši pasiūlymą priėmė be
jokių abejonių ir laikė pa-
reiga šį seimą surengti.

V. Matonis iš savo pu-
sės džiaugėsi, kad turis
progos matyti čia suva-
žiavusius iš įvairių JAV
vietovių jau antrą kartą
Philadelphijoje.

Dar kartą skyriaus
vardu pasveikinęs visus
atstovus, palinkėjo kuo
geriausios sėkmės sei-
mo darbuose ir išsivež-
ti iš Philadelphijos ge-
riausius atsiminimus.

Po kun. K. Sakalausko
invokacijos ir JAV ir Lie-
tuvos himnų, kuriuos
giedojo sol. O. Šalčiūnie-
nė, akompanuojant V. Ma-
toniui, žodį tarė ALT
S-gos pirmininkas Teo-
doras Blinstrubas.

Pasveikinęs seimo
dalyvius, tarė:

Jau antrą kartą Ame-
rikos Lietuvių Tautinė

Sąjunga Philadelphijoje
turi savo seimą. Pirmą
kartą tai buvo 1953 me-
tais.

Kaip tada, taip ir da-
bar vietos lietuvių visuo-
menė S-gos seimams pa-
rodė nemažą dėmesį.

Seimo dalyviai iš ki-
tur atvykę, gali tuo pasi-
džiaugti. Pasidžiaugti,

na ir sutarimas.

Juk tautinių tradicijų
ir kultūrinių apraiškų
tęsimas ir ugdymas, tų
kultūrinių savitumų iš-
laikymas, lietuvių savi-
sąmonės pažinimas ir
stiprinimas, tautinės są-
monės brandumas, Lietu-
vai pilnos valstybinės
laisvės siekimas, --

Teodoras Blinstrubas, perrinktas Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos pirmininku trečias kadencijai, kalba seime.

R. A. Dilbos nuotrauka

kad čia, kaip ir visur
kitur, Amerikos Lietu-
vių Tautinė Sąjunga lie-
tuvių gyvenime yra gi-
liai įleidusi šaknis ir
yra reikšmingu fakto-
rium.

Bet tai ir suprantama:
kas šią S-gą pažįsta, ga-
li drąsiai tvirtinti, kad
jos tiksluose ir užda-
viniuose nėra nė vieno
tokio nuostato ar veik-
loje veikimo, kuris nebū-
tų priimtinas kiekvie-
nam lietuviui.

Ji nėra jokia politinė,
pilna to žodžio prasme
-- partija. Jos idealas
ir veiklos dirva nekokia
nors tautos dalis, ne
koks dalinis interesas,
bet visų sluoksnių dar-

žodžiu: savosios tau-
tos gerovė ir laisvė --
tai ir yra S-gos pagrin-
diniai tikslai, jos evan-
gelija.

Tiems tikslams siekti
S-ga laiko, kad visų lie-
tuvių rankos turi būti su-
jungtos, o protai -- su-
kaupti, -- kad nuolat vyk-
tų nuoširdus santykiavi-
mas ir sutarimas.

Per mažai mūsų yra,
kad galėtume blaškytis,
užsiiminėti trukdymais,
išsilaikymo ir tautai lais-
vės siekimo pareigose
kryžiuotis, į priešin-
gas puses tampytis.

Tenka apgailestauti,
kad ir mūsų, lietuvių,
tarpe jau atsirado tokių
(Nukelta į 2 psl.)

"SALT IR MBFR"

PRASMINGOS AR PROPAGANDOS RAIDŽIŲ KOMBINACIJOS
VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Paskutiniu laiku bu-
vo daug kalbama apie
SALT -- strategic arms
limitations talks: ame-
rikiečių ir sovietų pasi-
šnekėjimus apie raketų
apribojimo galimybes.
Ateityje turbūt nemažiau
girdėsime kitą raidžių
kombinaciją MBFR --
Mutual Balanced Force
Reduction: abipusį išly-
gintą pajėgų sumažini-
mą.

Likimo ironija norėjo,
kad MBFR idėjos pradi-
ninkas buvo V. Vokietijos
socialdemokratų kari-
ninis ekspertas Helmut
Schmidt. Prieš 10 metų,
sėdėdamas opozicijos ei-
lėse, jis siūlė ieškoti ga-
limybių sumažinti ir
NATO ir Varšuvos pak-
to valstybių karines pajė-
gas. Šiandien Helmut
Schmidt yra Vokietijos
krašto apsaugos ministe-
ris ir... kiek nusigandęs
kad pasitarimai tuo rei-
kalu gali prasidėti anks-
čiau, negu dabartinei
kanclerio Brandt vyriausy-
bei norėtųsi. Mat, tos
vyriausybės naujos OST
POLITIK svarbiausia są-
lyga yra ta, kad amerikie-
čių pozicijos per tari-
mosi laikotarpį nesusilp-
nėtų. Brandt vyriausybė
eina prieš susidėjusios
būklės Vidurio ir Rytų
Europoje formalaus pri-
pažinimo, bet už tat ji tu-
rėtų gauti papildomų ga-
rantijų dėl Vakarų Berly-
no statuso ir "specialių
santykių" su Rytų Vokie-
tija.

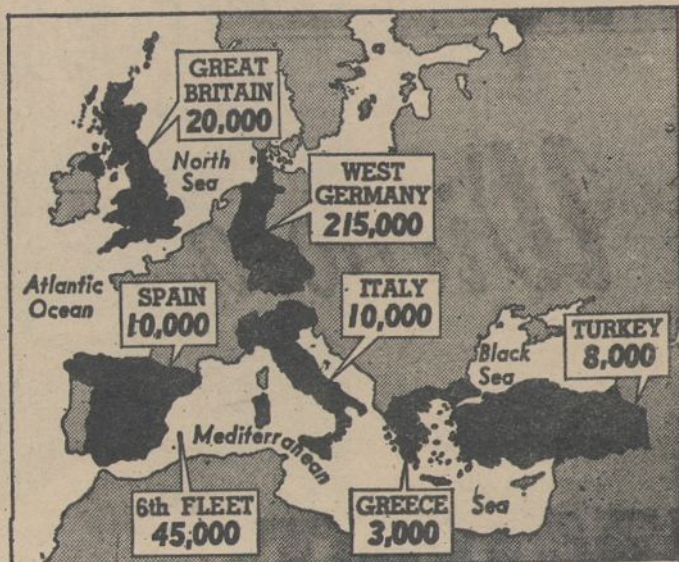
Sovietai ilgą laiką lai-
kėsi pažūtos, kad visų
pirma turi būti sušauk-
ta Europos Saugumo kon-
ferencija. Tik taip įtei-
sinus susidariusią po 2
D. karo būklę, galima
būtų kalbėti apie abiejų
pusių karinių pajėgų su-
mažinimą. Iš pradžių
Maskva nenorėjo sutikti
su amerikiečių ir kana-
diečių dalyvavimu toje
konferencijoje, vėliau su
tuo sutiko. Paskutiniu
metu sovietai pareiškė
norį kalbėti apie MBFR
nelaukdami tos konferen-
cijos ir NATO vyriausybės
nutarė tuo klausimu
plačiau išsiaiškinti su
Maskva. Tai reikštų, kad
Brandt vyriausybės no-
ras bet kokias derybas
sąlyguoti su Berlyno
klausimo priimtinu

sprendimu, neteko re-
alaus pagrindo.

Iš pirmo žvilgsnio at-
rodo, kad sovietai Brand-
to OSTPOLITIK pasi-
naudojo tam, kad Vaka-
rams pasakyti: žiūrėkit,
patys vokiečiai sutinka
su dabartine būkle, tai
kodėl jums nesutikti? Da-
bar, kai tas jau padary-
ta, jie siūlo amerikie-
čiams aptarti kariuome-
nių atitraukimo galimy-
bes, o Berlyno klau-
simas ir toliau palieka at-
viras. Tai būtų ciniškas
sovietų diplomatijos lai-
mėjimas.

Kad tokio išspūdžio ne-
būtų, sovietai, jei pati-
kėti kai kurių korespon-
dentų pranešimams,
kiek suminkštino savo
laikyseną pasitarimuose
dėl būsimo Berlyno sta-
tuso. Iki šiol jie teigė,
kad dėl susisiekimo su
ta sovietų apsupta mies-
to dalimi reikią susitar-
ti su Rytų Vokietijos vy-
riausybe, kurios oficia-
liai Washingtonas, Pary-
žius, Londonas ir Bonna
nepripažįsta. Dabar jie
savo reikalavimą sušvel-
nino ta prasme, kad dėl
susisiekimo tarp V. Ber-
lyno ir Vakarų Vokietijos
turi susitarti abiejų
Vokietijų įstaigos, ta-
čiau nesusitarus ar iški-
lus kokiems kivirčiams,
paskutinį žodį turės Ke-
turi Didieji, kurių prie-
žiūroje ir toliau liks V.
Berlynas, kuri sovietai
laiko trečia vokiečių
valstybe, neturinčia jo-
kių formalių politinių
ryšių su Vakarų Vokie-
tija.

Kaip ten būtų, neatro-
do, kad Berlynas turėtų
įtakos į eventualias de-
rybas dėl kariuomenių
atitraukimo. Maskva no-
ri išnaudoti dabar suki-
lusias Amerikoje nuo-
taikas prieš buvimą
'pasaulio policininku'.
Tačiau MBFR derybos,
jei jos prasidėtų, būtų
nemažiau sunkios kaip
SALT. Abejais atvejais
labai sunku abiejų kraš-
tų vienetus tinkamai įver-
tinti. Raketa nelygi rake-
tai, tankas tankui, divi-
zija divizijai ir pagaliau
-- karys kariui. Geriau-
siai tai matome Vietnam-
e, kur skaičiumi ma-
žesnės komunistinės pa-
jėgos laiko iniciatyva sa-
vo pusėje.

Amerikiečių kariai Europoje

ALT S-gos seimo sekretoriatas. Iš kairės: Jonas Mockus, Gus-
tavas Palaitis ir Juozas Maurukas.

R. A. Dilbos nuotrauka

Naujasis Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos garbės narys dr. Juozas Bartkus su dukra Irena Budreckiene ir marčia Danguole Bartkuviene.
R. A. Dilbos nuotrauka

Darbingas ALT S-gos seimas...

(Atkelta iš 1 psl.)

kurie užsimiršo, dėl ko tremtyje atsirado ir kokiomis viltimis bei kokiais pasiryžimais lydėjo savo iš Lietuvos išvykimą.

Manau, kad mūsų tautos istorijoje išeivijos lietuviai bus žymimi ir vertinami ne tuo, kaip kurie iš jų tirpo, ruso okupanto ar jo agentų čia skleidžiamų smulkalių ar čiulbėjimų jūroje, -- ne tuo, kaip vienas kitas jau bandė okupantui įsisteikti ar veržėsi įpataikavimo vėžes, -- bet tuo kaip didžioji lietuvių dalis be jokių nukrypimų ir be paliovos vykdė pavesčius įpareigojimus ir kaip tvirtai nešė tautos laisvės siekimo švyturį.

Dar daugiau: atsiranda ir tokių, kurie be paliovos niekina kiekvieną Lietuvos laisvės siekimo veikinį. O kaip teisingai vienas dienraštis, Draugas, dar 1969 metais viename vedamajame rašė:

"Niekindami mūsų veiksmus, mes gal dažnai nesąmoningai remiame komunistinius teigimus, kad mes paskirti nevilčiai ir mirčiai. Darbininkai ir intelektualai, kūrėjai ir politikai, jaunieji ir senieji -- visi mes esame vieninga mūsų tautos dalis, atsiderusi Vakaruose liudyti komunistinės tirnijos neteisybę" (Draugas, No. 220, 1969.IX.19).

Ir šis Seimas, kuris vyksta didžiųjų tautos nelaimių ir kančių netolimų minėjimų išvakarėse, tegul tvirtai suskamba, kaip tas Laisvės Varpas, kad Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, kaip praeity, taip ir ateity, tvirtai sieks tautos laisvės ir gerovės ir niekad nepamirš tų kankinių, kurie dėl jos žuvo.

Kaip būtų naudinga, kad ir tie, kurie į lietuvių gyvenimą dar neša vadinamus "realybės būtinumus ir prisiderinimus", nukreiptų visą savo dėmesį į mūsų tautos naikinimą, į jos genocidą per vadinamus "savininkus persikėlimus"

ir skandinavų vis didėjančioje rusiškos masės jūroje!

Paskutiniai įvykiai -- įvykiai su Simu Kudirka, Brazinskais ir Simokaičiais -- parodė mūsų tremties jaunimo patriotiškumą. Nepavyko kai kurių pastangos atskirti tą jaunimą nuo visos lietuviškos visuomenės troškimų ir pulso, nepavyko visas tas demonstracijas padaryti vien tik humanistinių teisių reikalu, visai noliečiant Lietuvos laisvės ir lietuvių tautos padėties ryškini- mo.

Jaunimasėjo ranka rankon su senimu ir drąsiau ir tvirtiau šaukė tautai laisvės ir pavergėjų rusų išsikraustymo iš Lietuvos.

Po tų įvykių visą lietuvių visuomenę ėmė šviesesnėmis akimis žiūrėti į lietuviškos tremties ateitį. Jaunimas yra tautai gyvas, ir lietuviška išeivija taip pat bus gyva ir kūrybinga.

Šviesiomis akimis į savo ateitį žiūri ir Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga: į jos narių eiles daug kur įstoja ir jaunoji karta.

Grižtu prie šio seimo organizacinių reikalų. Jį čia organizavo komitetas, kuriam vadovauja Vincentas Gruzdis, tal- kininkaujant skyriaus pirmininkui Vytautui Matoniui ir nariams -- Petriui Dideliui, Kaziiui Kauliniui ir Broniui Vy-

Gegužės 21-23 dienomis į Washingtoną suvažiojo 37-nių tautybių atstovai iš 27 valstijų, viso apie 300 žmonių. Jie buvo sušaukti visų Amerikos valstijų respublikonų partijos tautybių skyriaus pirmininko Laszlo C. Pasztor. Šio suvažiavimo tikslas buvo išrinkti pirmąją respublikonų tautybių tarybą, priimti šios tarybos konstituciją, rezoliucijas ir išrinkti įvairių komisijų atstovus. Darbas buvo milžiniškas ir buvopadarytas per trumpą laiką.

Į pirmą Amerikos Respublikonų Tautybių Tarybą, kuri galios dviem me-

geliui, supratau, kad komitetui padėjo ir visas būrys skyriaus narių, komitetui pirmininkui, skyriaus pirmininkui, nariams ir visiems talkininkams širdingai dėkoju. Dėkoju už seimo puikų suorganizavimą.

S-gos Valdyba, jausdama didelės daugumos S-gos narių nuotaukas, kon- taktavusi ištisą eilę skyrių vadovybių ir iškilų S-gos narių ir gavusi jų pilną pritarimą šiuo prašo S-gos Seimą, per šį iškilmingą posėdį, vienu balsu -- aklamaci- jos būdu -- du mūsų narius išrinkti sąjungos garbės nariais.

Jų nuopelnai lietuvių gyvenime, S-gos veikloje ir tautinės minties ugdy- me bei skleidime yra tokie dideli, kad siaurose rėmuose čia nebūtų įmanoma išskleisti juo labiau, kad visiems S-gos nariams ir plačiai lietuvių visuomenei jie yra žinomi.

Vienas iš jų visą savo amžių buvo aktyvus lietuviško gyvenimo dalyvis, veiklus tautinės srovės darbuotojas ir rėmėjas, ne vieną sustiprinęs ir davęs pasigėrėtiną pavyzdį...

O kitas -- lietuviškoje veikloje čia per ilgus metus daug pasireiškęs išgarsėjęs literatūriniais gabumais, ne vieną lietuvių klasiką išvertęs į anglų kalbą, išgarsinęs lietuvių tautos ir Lietuvos vardą...

Taigi, prašau Seimą sutikti ir leisti man Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Garbės Nariais paskelbti Dr. Juozą Bartkų (iš Chicago) ir poetą Nadą Rastenį (iš Baltimorės).

Daugiau apie ALT S-gos Seimą bus kituose Dirvos numeruose.

RESPUBLIKONŲ TAUTYBIŲ SUVAŽIAVIMAS

R. PREMENECKIENĖ
Lietuvių - Amerikiečių Respublikonų Federacijos delegatė.

tams, buvo išrinkti šie asmenys:

Pirmininkas -- Lazlo Pasztor -- vengras; I vicepirmininkas -- Phil Guarino -- italas ir II vicepirmininkė -- Ann Chenault -- kinietė; kiti keturi vicepirmininkai atstovauja visą Ameriką pagal geografiniai suskirstytus rajonus. Į tas pozicijas buvo išrinkti šie asmenys: Steven Markowski -- lenkas, Ralph Perk -- čekas, Myron Kuropas -- ukrainietis, John Lopez -- ispaniškai kalbantis.

Šios tarybos vykdomuoju sekretoriumi išrinktas dr. Jonas Genys iš Washingtono.

Dar prieš rinkimus, penktadienio vakare su sirinko įvairios komisijos ir nagrinėjo joms pavestus uždavinius.

Konstitucijos komisija, kuriai priklausė ir šio straipsnio autorė, nagrinėjo naujai sudarytus įstatymus, rekomenduodami tam tikrus pakeitimus. Sekančią dieną, konstitucija su įneštais pakeitimais buvo suvažiavusių delegatų vienbalsiai priimta.

Toliau sekė rezoliucijų skaitymas ir priėmimas. Rezoliucijos buvo suskirstytos į namines ir užsienių reikalų. Šios rezoliucijos vienaip ar kitaip lietė visas tautybes ir buvo vienbalsiai priimtos.

Naminės rezoliucijos buvo šios:

1. Stengtis pagerinti verbavimą tautybių žmonių "Civil Service" tarnybą. Reikalaujama paskirti kurios nors tautybės žmogų į "Civil Service" komisiją, tuo būdu palengvinant tautybių žmonių priėmimą į gerai apmokamas valstybines tarnybas.

2. Palaikomas FBI viršininkas J.E. Hoover ir giriamas už tvirtą nusistatymą prieš Amerikos griovėjus ir rekomenduojamas už jo nuopelnus Amerikai. Buvo nutarta pasiųsti šios rezoliucijos kopiją Senatoriui Fulbright.

3. Remiama Respublikonų Partijos politika išlaikyti privatų turtą ir iniciatyvą.

4. Raginama imtis griežtų priemonių kovai su svaiginančiais rūkalais ir vaistais, kurie žudo mūsų jaunuomenę.

5. Patariama ir toliau tęsti atsargos karininkų apmokymą. (ROTC)

6. Rekomenduojama Amerikos valdžiai imtis kuo griežčiausių priemonių prieš demonstratus ir įstatymų laužytojus. Mes matome kad laikraščiai, mokyklos, universitetai yra infiltruoti kairiųjų, kurie daro įtaką jaunimui, juos prazūdydami.

7. Prašoma prez. Nixoną sustiprinti ir padidinti karines jėgas viduje mūsų krašto apsaugai.

8. Pageidaujama, kad užsienio pase nebūtų užrašyta to paso savininko gimimo vietovės, nes kartais lankantis už geležinės uždangos, paso sa-

vininkui yra nenaudinga ir dar net kenksminga.

Šios rezoliucijos pasiūstos atitinkamiems valdžios organams.

Toliau sekė Užsienių Reikalų Rezoliucijos.

1. Rezoliucija išlaisvinti Kubą.

2. Nepripažinti rusų okupacijos visoje centrinėje ir rytų Europoje.

3. Trečioji rezoliucija buvo labai svarbi mūsų Tėvynei Lietuvai ir kaimynams Latvijai ir Estijai. Šią rezoliuciją įnešė Lietuvių Respublikonų Federacijos specialus atstovas Washingtono dr. Jonas Genys. Ji apėmė visas Pabaltijo tautas ir vadinosi Baltijos Tautų rezoliucija.

Dr. Genys šitaip rašė: Mes reikalaujame Amerikos Vyriausybės pripažinti rusų okupacijos Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Šios tautos yra reikalingos Amerikos ir mūsų pagalbos kovai dėl laisvės. Amerikos Vyriausybė turi įnešti reikalavimą į Jungtines Tautas, įsakydama rusams pasitraukti iš šių tautų teritorijos ir praversti ten laisvus rinkimus Jungt. Tautų priežiūroje. Radijo "Free Europe" turi transliuoti lietuviškai, latviškai ir estišškai, kad 8 milijonai pabaltiečių girdėtų, kad laisvieji broliai į nepamiršo. Prez. Nixonas prašomas pavartoti savo įtaką, kad šie pageidavimai būtų įvykdyti.

Lietuvių Respublikonų Federacijos pirmininkas inž. Bronius Nainys įnešė papildymą prie dr. Genio rezoliucijos kurioje jis prašo:

1. Kelti Pabaltijo tautų klausimą Jungtinių Tautų įvairiose komisijose, ypatingai Žmogaus Teisių skyriuje atitinkamu laiku.

2. Nuolat remti finansiniai ne tik tuos Diplomatines Tarybos narius, kurie buvo akredituoti Nepriklausomos Lietuvos Valstybės, bet ir tuos, kurie yra priimami dabar Lietuvos okupacijos nepripažįstančių valstybių.

Čia įvyko dramatiškas momentas, nes perskaičius Pabaltijo rezoliuciją, inž. Nainio priedas prie dr. Genio rezoliucijos kaž kaip buvo dingęs. Inž. Nainys gavęs teisę kalbėti, tuoj už protestavo ir pareikalavo tą priedą surasti. Po kelių minučių, tas priedas buvo surastas ir reikalaujant lietuvių, latvių ir estų federacijų pirmininkams, pridėtas prie pagrindinės Baltijos tautų rezoliucijos. Dr. Genys, dar atstovams beieškant priedo, supykęs sušuko: "Mes buvome jau vieną kartą parduoti, ir mes nebūsime daugiau parduoti!" Jam plojo visi delegatai. Ši rezoliucija su inž. Nainio priedu buvo triukšmingai ir dramatiškai vienbalsiai priimta.

4. Reikalaujama Graikijai teikti karinę pagalbą, nes jos strateginė padėtis yra labai svarbi.

5. Gražinti Radiui "Free Europe" prestižą, nes ir ten yra įlindę karijų pažiūrų žmonės, kurie transliacijas perduoda su kairiųjų gru-

pių prieskoniais.

6. Gelbėti Amerikos bėlaisvius Vietnamė.

7. Nepripažinti Raudonosios Kinijos ir palaikyti Taiwano valdžią.

Šios priimtose rezoliucijos turės daug reikšmės, ir suvaidins didelį vaidmenį pavergtų tautų klausimu. Čia pareikštos nuomonės atstovauja 34 su viršum milijonų įvairių tautybių žmonių gyvenančių Amerikoje. Prezidento rinkimuose tai yra didelis balsų skaičius.

Mano nuomone, nuo šio laiko visos lietuvių organizacijos ir veiksniai turėtų savo rezoliucijas siųsti šiai respublikonų Tarybai, kad ir pav. Lietuvių Respublikonų Federacijos vardu, nes dabar šioje Taryboje turime balsą, kuris bus išgirstas ir nešnyks kokio nors viršininkėlio raštinėje. Jau seniai lietuvių raginau organizuotis politiniui, tačiau mūsų žmonės nerangūs, žako, nieko iš to nebus. Amerikos valdžia pripažįsta tuos, kurie gali balsuoti kai yra rinkimai, ir tik su tokiais skaitosi. Atskiri Veiksniai, kurie kreipiasi į juos reprezentuoja jiems tik taip vadinamas "CIVIC" organizacijas. Jie maloniai tų organizacijų atstovus priima ir tuo viskas pasibaigia. Todėl raginu visus jungtis su mumis ir bandyti šiuo nauju keliu kovoti dėl Lietuvos ir kitų tautų laisvės ir geresnio gyvenimo.

Iki dabar, Laszlo Pasztor pranešimu, 200 įvairių tautybių kvalifikuotų žmonių gavo aukštus paskyrimus Prez. Nixono administracijoje. Paskyrimai bus daromi ir toliau.

Šio suvažiavimo vakarienėje kalbėjo Respublikonų Partijos Pirmininkas Bob Dole, Tautybių Pirmininkas Laszlo Pasztor, Valstybės išdo pasekretorius Eugene Rossides ir asistentas Transportacijos sekretoriui Herbert De Simone. Jie visi kalbėjo apie tautybių žmonių svarbumą rinkimuose, apie jų didelę moralinę paramą Amerikai ir apie jų troškimą laisvės savo gimtims kraštams.

Šiame suvažiavime dalyvavo šie lietuviai:

Vytautas Abraitis, Jack Burgess, dr. Jonas Genys, inž. Raimundas Kudukis, A. Novasaitis, inž. Bronius Nainys, Kazimieras Okasas, p.p. Žiūriai, p.p. Trečiokai, Aušra Mačiulaitytė - Zerr ir Rita Premeneckienė.

Šio suvažiavimo darbas dar tik pradėtas. Mano manymu, iš šios Tautybių Tarybos galima laukti daug įvairių pakeitimų ir pagerinimų tautybių žmonių gyvenime Amerikoje.

Buvęs vengrų sukilėlis ir partizanas Laszlo Pasztor sutraukė didelį intelektualų žmonių skaičių ir su pasišventimu siekia, kiek galėdamas, visų Tautybių žmonėms padėti.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

ALT S-gos pirm. T. Blinstrubas sveikina naująjį garbės narį poetą Nadą Rastenį. Vidury seimui ruošti komiteto pirm. inž. V. Gruzdis. Kairėje Dirvos bandradarbis -- fotografas R. A. Dilba.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PASIRANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

BARBARYBĖS AKTAS

Gegužės 27 yra juodoji diena žmonijos istorijoje. Tą dieną okupacinės tironijos įsteigtas "teismas" nusmerkė Simą Kudirką dešimčiai metų "griežto režimo" katorgai. Šitoks "griežto režimo" kalėjimas skirtas kalinamųjų sunaikinimui. Tai yra kaip ir "patobulintos" naikinimo stovyklos nacių genocido praktikoje.

"Aukščiausiojo Teismo" sprendimui aptarti nėra apeliacijos. Toks sprendimas yra galutinis

Simas Kudirka, kai tik jo laivas atplaukė į Klaipėdą, buvo patalpintas į "ypatingojo režimo" vienutę. Savaimė aišku, kad ir laive jis nebuvo laisvas. Jis ten kalėjo Ivano Burkalo žinioje. Jo giminės ir pažįstami buvo apklaudinėti, o jo šeimos likimas nežinomas. Viešumai ir užsieniui klaidinti sistematingai buvo paleidžiamos laikraštines "antys". Net gi buvęs gandas, kad Simas Kudirka gavęs Klaipėdoje naują butą. Akiplėšiški Vytauto Minioto tvirtinimai, kad Kudirka mėginęs pabėgti dėl noro nupirkti Amerikoje gerą magnetofoną ir jis esąs pusiauakretinas (taip skelbė bimbėnė Laisvė), dabar pasirodė visoje savo melo didybėje. "Aukščiausias teismas" teisė Simą kaip sumanų rezistentą, kaip režimo "išdaviką", ir nebuvo nė užuominos, kaip tvirtino V. Miniotas, tirti Simo nusimanymą. Iš to matyti, kokią piktybiniai-klaidinantį tikslą turėjo Minioto "reportažai".

Už ką gi skiriamas sovietinėje teisdarystėje "griežto režimo" kalėjimas, kur kalinys sunaikinamas kelių metų bėgyje?

Sovietinė konstitucija sutrempia ypatingai brangias asmeniui teises — apsispręsti, kur jis nori gyventi. Noras apieisti SSSR yra išdaviko intencija! Apie tai negalima nė pagalvoti. Už mėginimą emigruoti, už kreipimąsi į kurios valstybės atstovybę ar konsulatą, uždaro į psichiatrinę ligoninę arba įkalina. Tai priverčia drąsesnius elgtis, kaip elgėsi Simas Kudirka.

Tai sovietų įstatymai, atremti į jų konstituciją, provokuoja veiksmus, kurie nuskambėjo pasaulyje (lėktuvų grobimai, Simo šuolis, Petrapilio žydų procesas). Jeigu sovietai turėtų humaniškus asmens teises respektuojančius įstatymus, nebūtų ir drastiškų bandymų bėgti, rizikuojant savo gyvybę, iš valstybinę baudžiamą praktikuojančios tironijos.

Draudimas legaliai emigruoti, teisminės viešumos nebuvimas, asmens teisių trempimas, apeliacijos nebuvimas, griežtojo kalėjimo praktika, viskas tai yra barbarybė. Tą barbarybę sovietinis režimas pridenčia kažkokios "sovietinės kultūros" šydu ir naujo "sovietinio žmogaus" fikcija.

Sovietinėje santvarkoje asmeniui lieka tik vergo padėtis. Toks vergas kartais yra gerai prižiūrimas ir nupenėtas, bet jis vis vien lieka vergas.

Simas Kudirka nenorėjo tokiu būti. Sovietinė konstitucija ir sovietinė teisdarystė jam atseikėjo brutaliu atpildu už neklusnumą — dešimt metų griežto, naikinančio kalėjimo!

Pasaulio spaudoje pasirodė žinios dėl apie šį barbariškąjį nusmerkimą. Kaip ir pereitų metų gruodžio demonstracijos, šie balsai skambės dieną ar kitą ir pasaulio įvykių srautas bemaž nuplaus šias žinias iš spaudos puslapių.

Patvariausia priemonė nuolat turėti šią skaudžią žaizdą atvira yra knyga, Vilties leidyklos išleista, Jurgio Gliados SIMAS. Ir dešimtmečiams praėjus tos knygos skaitytojai patirs tikrą įvykio vaizdą ir smerks barbarybės režimą ir piktybinę talką tam režimui.

Gegužės 27 yra juodoji diena žmonijos istorijoje. Iš SIMO puslapių pakartotinai matome, kad "kaltė", už kuria "Sovietų Lietuvos aukščiausias teismas" nusmerkė Simą Kudirką, buvo besalyginis Simo veržimasis būti laisvu. (ar)

LIETUVOJE

MIRĖ EKONOMISTAS
PROF. D. BUDRYS

Vilniuje š. m. gegužės 15 d. mirė žymus ekonomistas, akademikas, prof. Dzidas Budrys. Jis buvo gimęs 1903 m. gegužės 12 d. Jurbarko apskr. 1927 m. baigęs Lietuvos universiteto teisių fak. ekonomikos skyrių, Budrys mokytojavo, dirbo Lietuvos Banke. 1931-32 m. Rockefellerio fundacijos stipendininkas Londono universitete, 1932 m. buvo išrinktas universiteto Kaune jaun. asistentu. Iki pat mirties dirbo aukštojoje mokykloje. 1938 m. Kauno universitete apgynęs disertaciją, Budrys įgijo ekonomikos mokslų daktaro laipsnį. Nuo 1940 m. docentas ir profesorius Vilniaus universitete.

Velionis ilgus metus dirbo Lietuvos Mokslų Akademijoje, suorganizavo ir vėliau vadovavo Akademijos Ekonomikos Institutui.

Dz. Budrys yra pasireiškęs mokslo srity prieškariniais, nepr. Lietuvos metais ir bolševikinės santvarkos laikmečiu. 1925 m. buvo išleista jo parengta "Visuomenės ūkio istorija", "Kapitalistinis ūkis", pokariniais metais — stambi monografija "Politinės ekonomijos apybraižos", "K. Markso ekonominė teorija ir šiuolaikinis revizionizmas bei reformizmas" ir kt. Prieš mirtį dar paruošė spaudai kitus darbus. Buvo komunistų partijos narys.

"Tiesa", geg. 16 d. įvertinusi Dr. Budrio veiklą, dar pridūrė, kad jis buvęs vie-

Los Angeles mieste, balandžio pabaigoje, buvo surengtas Politinių studijų savaitgalis. Savaitgalį surengė vietos Lietuvių Fronto Bičiulių skyrius. Savaitgalio programoje dalyvavo stambios visuomeninio darbo figūros. Buvo pareikšta įdomių minčių.

Tuo tarpu tenka sustoti ties dr. Juozo Kazicko pranešimu.

Savo pranešimą jis pavadino: Patriotinė pareiga ar nusikaltimas? Ar tai būtina ar baustina?

Prelegentas lietuvių santykio su okupuotos Lietuvos lietuvių temą. Tai dabar tartum niekad nelinkusi užgyti žaizda. Įvairūs tam tikrų užduočių misinieriai iš okupuotos Lietuvos vis padirgina tą skaudžią temą.

Dr. Kazickas į tą temą įnešė naujų motyvų. Visų pirma, jis nustato, kad aštrus nuomonių skirtumas silpnina laisvės frontą. Prelegentas ieškojo išeities ir tą išeitį jis mato kuodidesnėje tolerancijoje svetimai nuomonei. Jis skelbia susilaikymą nuo "politinės išminties monopolizavimo". Santykiavimo su kraštu klausime Kazickas siūlo elgtis taip, kaip diktuoja sąžinė. Dar daugiau — reikia vengti aštrių nuomonių ir skelbti "moratoriumą".

Tad, savo sąžine paremtas bendravimas su iš anapus importuojamais pareigūnais bei turistais, Kazicko nuomone, yra privalo iniciatyvos reikalas. Bet, statydamas tą problemą, kaip byloja pranešimo pavadinimas "pareiga ar nusikaltimas" ženkle, ir netgi pridurdamas "baustinumą" epiteta, prelegentas sukelia nepasitikėjimą savo teze.

Tai, nelyginant siūlymas žaisti su ugnimi ir kartu išpėti, kad pirštai gali lengvai nusvilti. Tad, kokia gi prasmė ir reikalas žarstyti žarijas ir rizikuoti apsvilinti savo pirštus?

Prelegentas galvoja, kad bendravimas su atvykstančiais iš anapus, "galės padėti išsifruoti Kremliaus agentus". Tad, tai yra jaupasiūlymas, pagal "savo sąžinę" ir savo asmenišką

nas iš "žinijos" draugijos organizatorių, tačiau visai nutylėjo Budrio veiklą nepr. Lietuvos metais socialdemokratų tarpe. Jis anuomet buvo dirbęs "Socialdemokrato" redakcijoje, nemažai rašęs įvairiuose žurnaluose, Lietuviškoje Enciklopedijoje.

Dz. Budrys, vienas iš pirmųjų lietuvių ekonomistų, palaidotas Vilniuje, š. m. gegužės 18 d.

• Okup. Lietuvoje moterys sudaro beveik pusę darbininkų ir tarnautojų. Būdinga, kad dirbančiųjų tarpe išsimokslinimo atžvilgiu moterys yra pralėkios vyrų. Iš tūkstančių dirbančių asmenų aukštąjį mokslą turi 54 vyrai ir 57 moterys, nebaigtą aukštąjį mokslą — atitinkamai 13 ir 16, vidurinį specialųjį — 72 ir 110, bendrąjį vidurinį — 84 ir 113. (E)

PATRIOTINĖ PAREIGA AR NUSIKALTIMAS?

iniciatyva, eiti CIA agento pareigas! Pagaliau, kam to reikia? Kodėl tu las išeivis turi imtis Pinkertono arba Šerloko Cholmsio pareigų? Ar jis sugeba eiti tas pareigas? Ar jis neišklus su pasiimta pareiga? Ir kas, pagaliau, paveda jam tas nedėkingas ir avantiūristiškas pareigas?

Ši bendravimo premisa — aiškinti NKVD agentus — yra nereali ir visiškai nepateisinimas laiko aikvojimas diskusijoms dėl jos.

Kvietimas, šiame išeivijai gyvybinės reikšmės klausime, bazuotis tiksliai savo nuomone, savo sąžine, arba savo smalsumu, yra šmaikštus kyla į politinės išeivijos vieningumą, atsparumą, tam tikra anarchijos provokacija. Savaimė aišku, kad bendravimas intymia rate neišvengiamas. Kol važiuos iš ten, tol bendraus čia. Visiškai absurdas yra bet kuris "bausti numo" momentas bendravimo srityje. Tačiau teisinga yra premisa: ar toks bendravimas būtinas? Ar iš tokio bendravimo kas nors labiau "atlietuvėja"? Ar pasikalbėjus su politiniu turistu iš Lietuvos, kuris nors mūsų jaunuolis ėmė ir "atlietuvėjo"? Ar ne atrodo, kad tos "atlietuvėjimo" temos kaip tik ir sukurtos anapus. Glauskite mus prie širdies ir išlikite lietuviškai!

Reikia aiškiai suvokti, kad tie, kurie tikrai atlietuvina, į Ameriką neatvyksta. Atvyksta labiau ar mažiau patikimas režimui elementas. Visi jie lieka ir liks ištikimi režimo pareigūnais, nes jie yra to režimo globotiniai; jų materialinis aspektas nusveria ir nulemia bet kurias kitas premisas. Tautybės požymis yra trapus sentimentas.

Kazickas primena, kad nevisi okupuotos Lietuvos pareigūnai yra Kremliaus tarnai. Su tuo visi sutinka. Dar daugiau mes tikime, kad susyvaravus Europos politinei vyty okupantą lygiu įniršiu, kaip tai buvo 1941 metų birželį. Bet dėl to nerealaus dabar galvojimo, kad atrasime turistų tarpe "tikrų" lietuvių, bent 1% ar verta nešioti ant rankų tuos 99%, kurie režimo globojami ir šeriami?

Vienetai "nereikšmingi" turistų nereikš-

mingai suskubo atlankyti savo amerikinius giminės. Jų lankymas eina ir praeina benesveikos reklaminių pompų, sukuria čia atidunda estrados ar universitetų žmonės.

Keistu inoriu, kažkodėl skaitoma, kad, štai, sovietinis žurnalistas režimo žmogus — atokiau nuo jo! Bet estrados dainorius, arba matematikos adeptas — tai jau čia lietuviška siela! Šiomis dienomis mes matėme tokią matematiką ir girdėjome ką jis priešnešėjo režimui baltinti. Prieš porą metų mes matėme dainininką ir jo poniją ir girdėjome, kaip jie "įvertino" politinį išeivijos veidą, pargrižę namo.

Tie faktai pripildo nepasitikėjimu Amerikon importuojamais "žymiais" turistais. Todėl ir Kazicko pasiūlymas: skelbti moratoriumą ir sąžinės laisvę — yra, mažų mažiausia, to reiškinio neišsąmoninimas visame jo istoriškame ir politiniame tūryje. Tai emocinės anarchijos piršliavimas.

KIEK LIETUVIŲ IMIGRAVO Į JAV?

Apie tai, kiek asmenų, iš Lietuvos kilusių, imigravo į JAV nuo 1961 m., be to, kiek asmenų gavo ne imigrantines vizas, pateikia žinių senesni Washingtono išleistas leidinys "Report of the visa office 1970". Jį parengė Bureau of Security and Consular Affairs, U. S. Department of State, Washington, D. C.

Šio leidinio 60 psl. nurodyti skaičiai asmenų, kilusių iš Lietuvos, gavusių imigracijos ar pabėgėlių vizas 1965-1970 metais. Pagal tuos duomenis, tokių asmenų 1961 metais buvo 482, 1962 m. — 414, 1963 m. — 414, 1964 m. — 397, 1965 m. — 402, 1966 m. M 269, 1967 m. — 159, 1968 m. — 171, 1969 m. — 79, ir 1970 m. — 62. Bendras, imigracijos vizas gavusių, 1961-1970 m. skaičius buvo — 2.844.

Kitur leidiny dar nurodyta, kad 1961-1970 metų laikotarpyje buvo duotos 633 ne-imigrantinės vizos įvažiuoti į JAV asmenims, kilusiems iš Lietuvos. 1970 metais tokias ne-imigrantines vizas į JAV gavo 45 asmenys, kilę iš Lietuvos. Šiose grupėse, atrodo, rasime lietuvių, ar kitus, iš Lietuvos kilusius, atvykusius laikinai apsilankyti į okup. Lietuvos, iš Europos valstybių ir kitur. (E)

MIRĖ ESTU
DIPLOMATAS

Estija per du mėnesius neteko dviejų laisvosios Es-

Pagaliau, Kazickas siūlė "dideiems veikėjams įpavergtą Lietuvą nevykti". Tai geras patarimas, bet kyla klausimas: ar duodamos vizos "dideiems" veikėjams įvažiuoti į pavergtą Lietuvą?

Visa bėda vis ir sukasi apie "didelius" veikėjus. Iš ten pas mus 99% lankosi "dideli veikėjai". Iš čia gi į ten vyksta eiliniai piliečiai. Sovietai laikosi savo nuoseklios politikos. Iš "didelių" veikėjų jie išleisti tik tai tokius, iš kurių turi realios naudos: arba šie įneša pakankamą destrukciją išeivijos tarpe, arba suteikia sovietams apčiuopiamų mokslinių žinių. Šitam sovietai turi nepasotinamą apetitą...

Nėra patriotinės pareigos su šampno taurėmis sutikti sovietinius pareigūnus. Tuščios yra viltys, kad politruakai pajus laisvės ir tiesos jėgą. Ką tartų partizanai, jeigu jiems pasiūlytų moratoriumą... stribams? Juk stirbai buvo lietuvių tautybės...

(k)

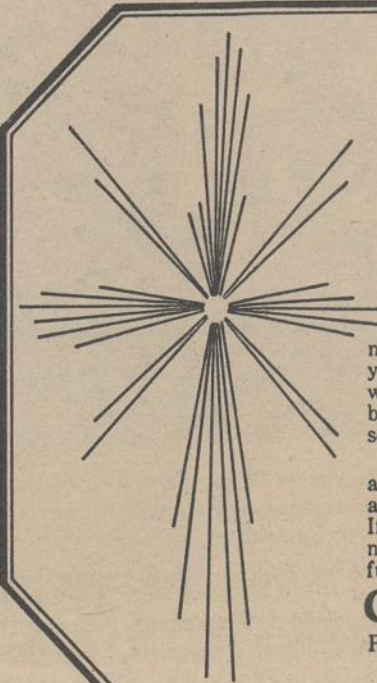
tijos diplomatų Londone. Š. m. kovo mėn. 12 d. Londone mirus Estijos atstovui Aug. Torma, senesni naujuoju charge d'affaires paskyrus Ernst Sarapera, po kelių savaičių, gegužės 8 d., po operacijos, pasimirė ir jis. Miręs Estijos atstovas Torma savo metu turėjo ryšių su Lietuva — 1919-21 m. jis yra buvęs Estijos karo atstovu Kaune, 1921-23 m. buvo Estijos neapr. pasiuntiniu Lietuvoje. (E)

• Prof. Alfredas Sennas, buv. Pensilvanijos universiteto Philadelphijoje germanų ir baltų bei slavų kalbų profesorius, ilgesnį laiką išbuves šveicarijoje, vadovavo lietuvių kalbos kursui Fribourgo universitete, gegužės mėn. laikė paskaitas apie lietuvių kalbos žodinę ir darybą Berno ir Züricho universitetuose.

Berno universitete šiuo metu lietuvių kalbą dėsto doc. dr. J. P. Locher.

Skaitykite ir platinkite
DIRVĄ

FLUSH DOOR
ASSEMBLY FOREMAN
Lavonia woodworking plant
needs experienced man, top
pay and top benefits.
Call Mr. Shaffer at
(313) 422-7400
LIFETIME DOOR CO.
12500 Marriman Rd.
Lavonia, Mich. 48150
(39-42)

Joy

*is the spirit of God
in the midst of men*

The joy of helping those who desperately need help, the joy of achievement as you watch your efforts bear fruit. That is the earthly reward of the Consolata priest and the Consolata brother, and there are few earthly rewards more soul-satisfying.

We administer missionary parishes, schools, and hospitals in Africa and South America. There are 1,200 of us, and we are a happy band of men. If you think you might like to share our happiness, please write our director of vocations for full information.

CONSOLATA FATHERS

P.O. Box C Somerset, New Jersey 08873

J. GRAUDA

PRALEISTA DETALĖ PENKMEČIO PLANE

Tarp puikių sumanymų, kurie numatyti įgyvendinti Tarybų Sąjungoje, draug ir Tarybinėje Lietuvoje, ateinančių penkerių metų bėgyje, stokoja vieno gyvybinio tarybinei šaliai reikalo.

Ir vienaip stebi užsienis penkmečio planą, ir kitaip mėgina išsifruoti, kas slypi tarp eilučių -- vis neranda, kurioje pastraipoje yra psichiatrinį politinių gydyklų planas?

Psichiniai politiniai ligonys atsirado kaip tikslai praėjusio penkmečio plano periode. Jų būta nedaug. Epideminiu šitokio reiškinio dar nepavadinsi. Tačiau prirašyta apie tai daug. Reikalas taip išpūstas, tartum tai jau buvo epideminė liga.

Kaip bebūtų: problema sustojo ant pat briaunos.

Politinio pamišimo liga yra labai apkrečiama. Staiga eilėje prie krautuvės pasiutus moterėlė ir ima burnoti prieš valdžią. Tai mažo kalibro pamišimas. Staiga užsidaręs savo svarstymuose rašytojas ima skelbti, kad po 1984 metų sovietų valstybė subirės. Tai jau didelio kalibro pamišimas. Staiga kuris generolas ims ir primins, kad reikia šaliai slapto demokratinio balsavimo. Tai jau pavojingo kalibro pamišimas. Staiga gauna nusmerktas sovietinis rašytojas nobeliuką iš buržuazinio Stockholmo. Tai jau baisus pamišimas...

O kur Dubčekio pamišimas? O kur apsilpusi Ulbrichto valia? O kur ir Gomulkos nesusigaudymo faktai?

Tai vis labiau ar mažiau pasireiškianti politinio pamišimo epidemija.

Penkmečio planas pramato, kiek pagaminti vaikučiams žaislų, o visai neužsimena, kiek reikia pagaminti tramdomųjų marškinių politinių pamišėlių reikalams.

Išsėna pilietis iš tarybinio proto -- reikia tramdomųjų marškinių; bet tokių nėra, penkmečio plane nėra su žvake nerasi. Naudoja skubos keliu sugriebtus brezentų gabalus ir virves...

Istorijos pamokos parodė, kad masinio politinio pamišimo epidemijos plečiasi žaibo greitumu. Čia Vengrija, ten Čekoslovakija. Čia Lenkija. Psichinių ligonių tramdomųjų marškinių, aišku, reikės tūkstančių. Bet penkmečio plane to neįpramatyta. Neįgausi to nepastebi ir sabotžaiškai neįtraukia tokių marškinių į masinės gamybos planus?!

Pavyzdžių ieškoti nereikia. Gydyklų ir marškinių reikia. Ana va: Latvijos kolūkio pirmininkas Ivanas Jachimovičius emė ir parašė į Maskvą laišką, esą, be reikalo persekiojate rašytojus. Esą leiskite tiems rašytojams rašyti ką jie išgeidžia!

Kolūkio pirmininkas buvo nuimtas nuo posto, patikrintas ir nugabentas į psichiatrinę ligoninę. Liga epideminė. Ką darytų valdžia, jeigu kartu su kolūkio pirmininku kvakšteltų visas kolūkis?

Ne gi vis ir vis penkmečio planuose bus praleidžiamas gyvybinis tarybinės sistemos atramos klausimas: psicho-polit-gydyklos ir masinė tramdomųjų marškinių produkcija?

tas" — muz. St. Šližio, žodž. J. Minelgos.

Po dainų, tarus mokyklos vedėjui Kostui Jurguiui ir 8 sk. mokytojai Pranui Zarankai žodį, buvo įteikti baigusiems šios mokyklos 8 skyrius pažymėjimai ir apdovanoti knygomis. Pažymėjimus įteikė Pranas Zaranka, o knygomis apdovanojo L.B. Detroito apylinkės švietimo vadovas Martynas Stonis.

Lituanistinės mokyklos 8 skyrius baigė: Rūta Dunčaitė, Ramūnas Savickas, Kristina Pikūnaitė (pirmaisiais), Raimundas Čekauskas, Viktorija Jankutė, Lidijsa Majauskaitė, Kristina Mičiūnaitė, Darius Mičiūnas, Gintė Pečiūraitė, Rūta Žemaitytė (irgi baigė labai gerai, tik toks skirtumas, kad jų nebuvo galima įtraukti į pirmųjų trejetuką). Toliau seka: Bajalytė Saulė, Vida Bartkutė, Vytautas Keblys, Regina Kizlauskaitė, Jonas Barčišauskas, Rūta Naumaitė, Renius Palaikis, Saulius Petrulis, Aldona Ratnikaitė ir Birutė Zubrickaitė.

Įteikus pažymėjimus aštuntokai padėkavo "Užtrauksim naują giesmę, broliai". Abjurtų varduatsi, sveikinimo ir padėkos žodį tarė buvęs skyriaus seniūnas Ramūnas Savickas. Dovana mokytojai Pranui Zarankai įteikė Kristina Mičiūnaitė.

Tarus L.B. Detroito apylinkės švietimo vadovui

Martynui Stoniui žodį, aštuntokai pašoko tautinį šokį "Sadutė".

Įteikus dovanas ir pažymėjimus kitų skyrių geriausiems mokiniams, buvo pašokti tautiniai šokiai.

Šokiams vadovavo mok. Albina Atkočaitienė, akordeonu grojo Arvydas Šepetytys.

Tarus tėvų komiteto pirmininkui K. Gogeliui žodį, mokslo užbaigimo akademija baigta sugiedant Tautos Himną. Išleistas laikraštėlis "Skambutis" ir kitos salėje buvo suruošta mokinių darbų paroda.

A. Grinius

• Prof. Juozo Žilevičiaus, Liet. Muzikologijos archyvo vadovo Chicagoje, nuopelnai lietuvių muzikai įvertinti ir okup. Lietuvos spaudoje. "Literatūros ir Meno" savaitraštis geg. 1 d. laidoje (18 nr.) paskelbė apie prof. Žilevičių Juozo Gaudrimo šiltą straipsnį — "Dirbęs visuose baruose". Rašoma, kad "meilė liaudies dainai, išpuoselėta Petrogrado konservatorijoje, lydi Žilevičių per visą gyvenimą". J. Gaudrimas baigia, dėkodamas Žilevičiui "už visą, ką jis padarė gera lietuvių muzikai". (E)

Skaitykit ir platinkit

DIRVA

BAIGIAMIEJI EGZAMINAI K. DONELAIČIO MOKYKLOJE CHICAGOJE

-- Vaikučiai, šiandien jūsų baigiamųjų egzaminų rašomasis darbas. Linkiu, kad jis jums pasisektų. Kitą šeštadienį laikysite atsakomuosius egzaminus. Tikiuosi visus jus pamatyti kitais metais K. Donelaičio aukštesniojoje mokykloje. Sėkmės! -- užbaigė Julius Širka, mokyklos direktorius. Kas didesniais darbais užimtas, leistas į ilgas kalbas negali. Jų ir nereikia -- čia K. Donelaičio mokykla.

Klasėje įtampa. Per keturiasdešimt porų akų čia susmeigtos į VIa ir VIb kl. auklėtojas, I. Bukaveckienė ir O. Jagėlienė. Be direktoriaus didžiulėje klasėje stoviniuoja kiti egzaminų komisijos nariai, mok. G. Aukštuolis ir mok. J. Jasaitis.

-- Vaikučiai! -- prabilo O. Jagėlienė, VIb kl. mokytoja. -- Trauk sime burtus sužinoti, kuriai iš mudvių teks diktuoti egzaminų diktantą. Prašome J. Jasaitį ištraukti burtus.

Lyg dirigentui kilstelėjus lazdelę, klasė sustingo savo vietose. Kas sukryžiaavęs smilių sudidžiuoju pirštuku, kas sugniaužęs kumštukus, kas vėl kryptelėjęs į soną, kad pats aiškiausiai matytų, visi tikisi savo klasės mokytojos pavardę išgirsti.

-- Ponia Jagė..., -- kai J. Jasaičio žodžius staiga nustelbia p. O. Jagėlienės klasės mokinių spontaniškos "laimėjimo" ovacijos. Tuo pat metu kita klasės pusė

J. GRABUSKAS
pasidavė burtų traukimui, lyg tylėdami šauktų už savo klasės mokyto-

sia nelaukė mokyklos, kuri išsiverstų iš nusistovėjusios mokyklinės rutinos ribų. Bet ši buvo ne eilinio kirpimo mokykla! Po kelerių metų

Kristijono Donelaičio Aukštesniosios lit. mokyklos Chicagoje mokiniai ir mokytojai 1970-71 mokslo metais.

jos "nėsekmę". Sunku nuspėti, kuriai iš šių mokytojų daugiau liūdna su savo klasėmis skirtis! Dar keletas bendro pobūdžio pastabų, vienas -- kitas nurodymas, ir prasideda ilgas bei sunkus diktantas, gramatikos, lietuvių literatūros, istorijos ir geografijos rašomasis. Po kelių valandų ir maždaug dešimties puslapių darbo, pirmoji egzaminų dalis, rašomasis, baigta. Iki kito šeštadienio!

K. Donelaičio mokykla įkorpė į antrąją savo veiklos dekadą. Ne kalbomis, bet kietu darbu, ir ne gražiomis iliuzijomis, bet sisteminga tvarka bei aiškiais planais ji kūrė savo veiklą. Kai pradžioje "Tėviškės" parapijoje, kun. Anso Trakio globojami, susirinko apie 30 mokinių, niekas nieko daug nesitikėjo. Mažų mažiau-

kilo audros dėl įvestų naujų metodų ir naujos krypties. Bet audros mokyklos daigėlių jau ne gniuždė, o tik želdino, kai gyvenimo patirties pamokyti, daugelis tėvų naujų metodų ir naujos krypties ne tik geidė, bet ir troško. Tokiu būdu prie mokyklos šliejosi jaunų tėvų karta, jona būrėsi jaunų mokytojų gretos, ir mokyklai naujus skynimus apleidžiamose biržėse sriegė mokyklos vedėjas, J. Širka, su savo entuziastingais bendradarbiais. Tokiu būdu K. Donelaitis buvo pirmasis išsileisti naujoms amerikėnėms aplinkybėms pritaikintų mokymų priemonių, vadovėlių, konpektų -- toli palikdamas būsimojus pamėgdžiojimus. Šiuo metu visa tai perdirbama, tobulinama, iliustruojama, ir naujos laidos pradės greitai slysti iš

VIRŠUJE: Kristijono Donelaičio Aukšt. lituanistinės mokyklos Chicagoje mokiniai ir mokytojai 1970-1971 mokslo metais. V. Noreikos nuotrauka

spaustuvės presų. Pagaliau taip ir tinka mokyklai, kuri iš apie 30 iki 450 mokinių išsipūtė. Beje, grįžtant prie anks-

čiau nupasakoto egzaminų epizodėlio, O Jagėlienės diktantą diktantą teko perkurti I. Bukaveckienei -- tuo būdu VIa sk. garbė prilygo VIb sk. pasididžiavimui.

Kaip ir anksčiau, taip ir šiemet Donelaitis rengia savo darbo užbaigtuves, dešimtąją Pavasario šventę birželio 6 d. pas Tėvus Marijonus, Clarendon Hills, Ill., prie 87 kelio. Šimtai mokyklos bičiulių susitiks pasigėrėti taikiai bendradarbiavimo darna. Kas būtų tą sekmadienį Chicago padangėje, neprasaus šventen užsukęs tuo pats savo akimis įsitikinti. Iš tikrųjų, tradicinė bendradarbiavimo nuotaka gal ir yra pats ryškiausias K. Donelaičio mokyklos bruožas ir jos sėkmės laidas.

DETROIT

LITUANISTINĖ MOKYKLA BAIGĖ MOKSLO METUS

L.B. Detroito apylinkės lituanistinė mokykla gegužės 23 d. šventė mokslo metų užbaigimo šventę. Ta proga 10:30 šv. Antano bažnyčioje klebonas kun. Kazimieras Simaitis atnaušavo šv. Mišias ir pasakė pamokslą.

12 val. Lietuvių Namuose įvyko mokslo užbaigimo akademija, kurią atidarė ir žodį tarė mokyklos vedėjas Kostas Jurgutis. Mokinių choras vadovaujamas Prano Zarankos ir akompanuojant Ritai Neverauskaitei ir Vidui Neverauskui padainavo:

"Su mokslu į rytojų" — muz. J. Zdaniaus, žodžiai B. Vindašienės, "Sėriau žirgus Gardine" — muz. F. Strolis, žodžiai B. Pūkelevičiūtės, "Partizano mirtis" — muz. F. Strolis, žodž. Žitkevičiaus, "Tėvynė šaukia" — muz. J. Bertulio, žodž. M. Sims ir "Tėvėlių kraš-

Kristijono Donelaičio Aukštesniosios ir Žemesniosios Mokyklos Chicagoje mokytojų taryba. Iš kairės sėdi: Vytautas Gatauskas, Bronė Stravinskienė, Irena Bukaveckienė, Tėvų komiteto pirmininkas Povilas Kilius, mokyklų vedėjas ir direktorius Julius Širka, Danutė Bindokienė, kun. Antanas Nockūnas, MIC, Birutė Vindašienė. Antroje eilėje stovi: Stasys Juozapavičius, Eleonora Giečienė, Antanina Noreikienė, Vaclova Vainauskienė, Vanda Vitkevičienė, Ona Jagėlienė ir Nijolė Mackevičienė. Trečioje eilėje stovi: Edmundas Šilkaitis, Jūratė Jasaitytė, Irena Smiellauskienė, Rožė Kriaučiūnienė, Stefanija Burokienė ir Kazys Skaisgirys. Ketvirtoje eilėje stovi: Gaida Visockytė, Gintaras Aukštuolis, Diana Gelažaitė, Raimundas Šilkaitis ir Ingrida Blekytė. Nuotraukoje trūksta: Alberto Paulikaitis, Sofijos Jelionienės, Marijos Placienės, Onos Šiliūnienės, Jono Jasaičio ir Danutės Bilišienės. V. Noreikos nuotrauka

KŪRYBA IR MOKSLAS

PENKIOS KULTŪRINĖS PŪPIETĖS

Lietuvių Tautinių namų valdyba Chicagoje šį pavasarį savojo būstinėje surengė penkias sekmadienio popietes. Bendrinė popiečių tema buvo lietuvių moteris Chicagoje, o kiekviena penkių popiečių turėjo atskirų sričių iškilesnę lietuvių savojo programoj. Pirmoji popietė buvo su dailininke keramike Eleonora Marčionienė, antroji su rašytoja Nijole Jankute Užubaliene, trečioji su aktore ir režisore Zita Kevalaityte Visockiene, ketvirtoji su jaunosios kartos poetėmis: Živilė Balaišyte ir Egle Juodvalkyte ir penktoji su dr. Valerija Birute Raulinaitiene.

Kiekviena sekmadienio popietė sutraukė apie 60 iki 80 dalyvių, kurie turėjo malonią progą arčiau susipažinti su tos ar kitos srities darbu bei kūrybos apimtimi, dirbančios nuotaika, rūpesčiais ir polėkais. Atsirado šiltesnis nusiteikimas tarp darbo ir kūrybos iš vienos pusės ir visuomenės iš kitos pusės. Tas abipusis susipažinimas ir iškeltos mintys dar daugiau kristalizavosi kiekvienoje popietėje grupiniuose pašnekesiuose, būvusiuose po sceninės programos užbaigimo.

Sekmadienio popiečių rengėjų labai tenka tarti padėkos žodis už pasitalkinimą kiekvienai popietei programos vedėjų iš jaunesniųjų lietuvių gretų. Jų įtarpas ir trumpi paklausimai, pokalbiai su tos dienos pagrindine dalyve, pačių programos slinkti darė visad naują ir nenuobodžią. Programų vedėjomis buvo: Živilė Keliuotytė Modestienė, Eglė Vilutienė, Ramutė Plioplytė ir Rimvyda Valiukėnaitė.

Inž. Jonas Jurek, LTN pirmininkas, uždaro sekmadienio popiečių pavasarinį ciklą ir kviečia rudens popietėms į naujus LTN namus, erdvesnę salę.

A. Grybausko nuotrauka

Penktąją sekmadienio popietę baigiant, Jonas Jurek, LTN pirmininkas ir šių popiečių organizatorius, pareiškė padėką visoms programų atlikime dalyvavusioms, jas vedusioms, o taip pat ir visoms iems tas programos sekusiems ir jas savo dalyvavimu bei finansine parama rėmusiems. Drauge jis paskelbė vasaros metui pertrauką, kviesdamas visus ir visus dar aktyviau ir skaitlingiau lankytis į LTN sekmadienio

ALT S-gos Chicago skyriaus pirm. Ona Biežienė tariausi su LTN pirm. inž. Jonu Jureku dėl talkininkavimo Lietuvių Tautinių Namų darbams.

Alberto Vengrio nuotrauka

EGLĖ JUODVALKYTĖ

IŠ CIKLO "MIRTIS"

Atdaram karste merdėdama alsuoja ji ir paskutiniai širdies dūžiai silpnai spinduliuoja

stipriai sugniaužus laiko paskutinį šviesos ir kraujo apledijusį stebuklą

nusilpusiuose pirštuose tyliai tirpstantį ir varvantį šviežiais nesukrešėjusiais lašais ant išblykusios drobės skiauto

ir paskutinį kartą pabučiuoja ją banga ir paskutinį kartą vėjas švelniai paliečia jos ranką ir paskutinį kartą nedejuodama atgniaužia pirštus pakartodama akimirka kuri kartojas ir kartosis ir sustingus amžinam delne

EGLĖ JUODVALKYTĖ

IŠ CIKLO "RAUDA"

Ir senos pasakos senom palieka seniem palieka pražilusiais plaukais ir vos pastebimai drebančiomis rankomis

ir senos pasakos tampa jauniem tampa jauniem apsalusiom akim ir vos pastebimai drebančiomis lūpomis

Autorės skaityta poezija LTN Chicago sekmadienio popietėje, 1971 m. gegužės 15 d.

DRĄSUS DAINŲ REČITALIS

Gegužės 23 d. Chicagoje, Jaunimo Centro salėje įvyko Janinos Nomeikaitės-Armonienės dainų rečitalis, kurį suruošė D. L. Kuni- gaikštienės Birutės c. valdyba.

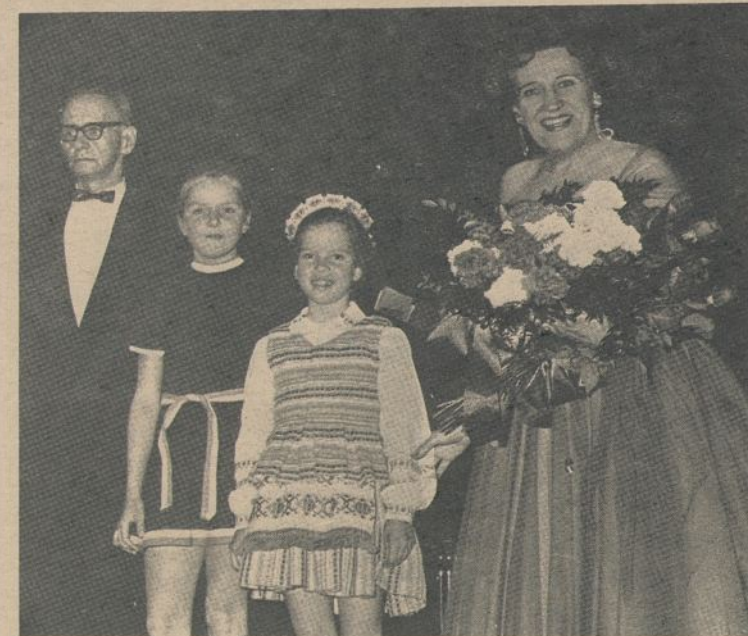
Rochesteryje ir Kalifornijoje lietuvių visuomenei solistė gerai pažįstama, nes ten begyvendama, scenoje dažnai pasirodydavo, dabar gi būdama Chicagoje, aktyviai dalyvauja muzikiniame gyvenime. Ją dažnai galime užgirsti išpildant dalį programos lietuvių paren-

popietes, būsiančias rudenį. Rudenį, maždaug tos pačios dvasios popietėse, kaip kad buvo iki šiol, bet jau kitoje vietoje — naujai LTN įsigytoje pastogėje, 6422 So. Kedzie Ave., Chicagoje!

(mv)

gimuoje arba giedant bažnyčioje.

Dainavimo meno mokėsi Lietuvoje ir Vokietijoje.

Sol. Janina Armonienė po rečitalio Chicagoje gegužės 23 d. buvo apdovanota gėlių puokšte. Nuotraukoje iš kairės muz. V. Jakubėnas, Kaušytė, Ragitė ir sol. J. Armonienė. V. Noreikos nuotrauka

Gyvendama Amerikoje, dainos puoselėjimo nenutraukė ir jos dainos pamėgimas buvo labai jaučiamas šiame koncerte, į kurį ji įdėjo darvo, pasišventimo ir gražių vilčių, kad jos pirmas rečitalis gerai pasisektų. Šiam koncertui ji ruošėsi senai su dideliu nuoširdumu, tad jos darbo pastangos negalėjo būti mūsų nepastebėtos ir neįvertintos. Ypatingai dabar, daina stipriai susijusi su jos visu gyvenimu. Kad dar labiau įprasminti savo gyvenimą, dainininkė ėmėsi nelengvo uždavinio išmokyti rečitalio programą ir turėti pakankamai drąsos ją patiekti klausytojams.

Solistė turi vidutinės skalės pajėgumo balsą ir technišką pasiruošimą, kuris leido jai sėkmingai, kiek balso resursai pajėgus, atlikti pasirinktą programą. Programos turinys buvo mokamai parinktas, nes programoje nebuvo sunkesnių kompozicijų, kurios solistę, atliekančią pirmą savo rečitalį, galėjo išvesti iš lygsvaros. Su akomponiatoriaus pagalba, kiek galima arčiau, buvo prisilaikyta kompozitorių sumanymų. Kitas klausimas, kuris visada ir visur iškyla dainininkui — tai dainos interpretacija. Yra daug su mažesniais balsais dainininkų, kaip solistė, kurie labai gerai interpretuoja. Tai kiekvienas, ir ne menininkas, gali pastebėti atsukęs televizijos ekraną, kuriame dažnai dainininkas ir su mažesniu balsu atperka stoka savo balsinių resursų, gyva ir jautria dainos ir jos žodžių interpretacija, kuri patraukia klausytojo dėmesį.

Tokiais atvejais dažnai, nors ir nevisada, susiduriame su individualinėmis dainininko savybėmis ir charakterio bruožais. Dauguma jų klaidingai mano ir jaučia, kad jie nepaprastai meno kūrinių giliai išgyvena ir labai meniškai ir jautriai jį interpretuoja. Tačiau kitas klausimas ar toji interpretacija ir menininko tariamas kūrinio išgyvenimas, pasiekia klausytojo sąmonę ir ar sukelia tam tikrų gilesnių emocijų, ar palieka klausytoją dažnai visiškai abejingu?

Vieną ar kitą atvejų, daugeliui dainininkų, norintiems pasirodyti scenoje, būtų naudinga palankyti operos klasę arba bent mažiausiai dramos studiją, kuriuose jų apie save gera nuomonė ir menišką interpretaciją ir įsitikinimas, išblėstų kaip ryto rūkas ir pats menininkas pamatytų kiek jam trūksta prie geresnio savęs muzikinio išauklėjimo. Dainos sukūry-

SEPTINTAJAI PRADALGEI PASIRODŽIUS

JURGIS GLIAUDA

Su nuostabiu gajumu, rašytojo Kazimiero Barėno vedamas literatūros metraštis Pradalgė nugali išeiviškojo literatūrinio veikimo sciles ir haribdes.

Septintoji Pradalgė, šiomis dienomis pasiekusi prenumeratorių ir knygynius skobnius, vėl toks pats stambus leidinys, kokie buvo ir anksčiau. Visos septynios Pradalgės sutalpino savy per 3000 puslapių, skirtų išimtinai literatūros pasauliui. Metraštyje tilpo daug originalios kūrybos dalykų, literatūrinės kritikos raštų, apžvalgų. Tai neįkainuojamas turtas: ir šios dienos sąlygomis, ir atečiai. Didžiulis sutelktinis dalyvių skaičius savaime atestuoja darbo apimtį. Šiame Pradalgės tome dalyvauja šie autoriai: Jonas Aistis, Leonardas Andriekus, Gražina Tulaukaitė, Kazys Almenas, Albinas Baranuskas, Jurgis Janavičius, Pr. Dom. Giržius, Kazys S. Karpus, K. Barėnas, Aldona Gustas (vertimai), Vincas

je savo pačio įsitikinimas ir stoka savikritikos, o dar po koncerto bereikalingi komplimentai, labai daug gero nežada.

Pirmojo koncerto dalygirdėjome vien lietuvių kompozitorių dainas: G. Gudauskienės, O. Metrikienės, o iš ankstyvesnio laikotarpio: J. Žilevičiaus, K. Banaičio ir V. Jakubėno. Po keletos dainų solistė labiau scenoje apsiūpato, balsas pradėjo skambėti natūraliau ir lygiau. Iš svetimtaučių kompozitorių dainų buvo padainuotos: "Naktis" — Rubinstein, "Snieguolė" — Grečaninovo, "Pasakyk Mamytė" — Vickerlino, "Nepykstu aš" — Schumano ir 3 iš operų arijos: "Mignon" — Thomas, "Tėveli mano" — iš Gianni Achiochi — Puccini ir arija iš "Gėlių Arija" — Faust.

Griego daina "Myliu Tave" ir arija iš "Mignon" praskambėjo neįprastai lėtai, padedant akomponiatoriui dar labiau užtęsti kai kurias solistės ir taip perlėtu tempu dainuojamas vietas. Aukštutinių gaidų perdidelis ir staigus forsavimas, daug neprisidėjo prie geros išraiškos dainos interpretavimo. Teigiamoji pusė šio koncerto tai geras programos parinkimas, kuriame dainos buvo kuklios, be pretenzijų, nors jau ne kartą girdėtos, tačiau solistei prieinamos ir lengviau išpildomos.

Kadangi rečitalį išmokyti nelengva, o jį viešai padainuoti dar sunkiau, tai solistės pastangas reikia vertinti teigiamai, ypač, kad iš ankstyvesnių jos pasirodymų ir iš šio rečitalio matyti ir buvo jausti jos atsidavimas dainų menui, jos didelės pastangos ir nenuilstama energija ieškoti vis geresnės ir tobulesnės dainos išraiškos.

Solistei sklandžiai akomponavo V. Jakubėnas.

A. Nakas

Kazokas, G.I. Vėbrienė, Kazys Bradūnas, Vytautas Alantas, Teresė Pautienė, Eduardas Cinzas, Zenta Tenisonaitė, Česlovas Valdas Obcarskas, Aloyzas Baronas, Jurgis Gliuda, R. E. Maziliauskas, dr. Jonas Grinius ir Pranas Naujokaitis.

Sutelkti būrin dvidešimt keturius autorius, ta santalka niveluojant dirbtinai statomas generacijų ir linkmių užkardas, yra didžiulis Barėno nuopelnas. Tam nuveiktiui atsiekti jo įkvėpimo atrama, aišku, buvo ryžtas pakilti virš dabartinio erzelio ir nesrovę, ne sektantus, bet visą išeivišką lietuvių literatūrą pastatyti ant pedestalų. Rūpestingai, su dideliu dėmesiu kiekvienam, net su tam tikra meile kiekvienam, Barėnui vis pavyksta su kiekviena Pradalgė atrasti daug naujovių ir gerų turiningų dalykų. Pats būdamas stambaus talento kūrėjas, Barėnas daug savo laiko skiria Pradalgėi. Kas įvertins tą pasiaukojimą bendrajam literatūriniam darbui? Juk Barėnas daugelį valandų skiria Pradalgės redagavimui.

Būtų nuostabu, jeigu literatūros mėgėjai ir skaitytojai mėgintų išsiversti be Pradalgės skaitinių. Išeiviškos literatūros veidas tada gautųsi nepilnas ir kreivokas. Užprenumeruoti Pradalgės nesunku. Dar parankiau pirkti tą tomą (\$3.50) nuo mūsų garbingų knygnešių stalo ar lentynos.

Šiame tome vienuolika poetų pristato savo eilėraščius, šeši prozaikai patiekia savo veikalus. Labai vertinga ši Pradalgė su savo apžvalgomis, literatūriniais vertinimais ir literatūrinio nekrologo.

Nebūtų tikslo paskirai vertinti tokių medžiagų gausą. Autorių kūryboje tie dalykai sudaro jų bendrojo veido fragmentus. Už tat verta paminti, bent apgraibiniai, kiek leidžia periodinio, ne literatūrai skirta leidinio talpa, kritinius arba apžvalginius rašinius. Tai labai idomus R.E. Maziliausko rašiny apie vokiškai rašančią lietuvių poetę Aldoną Gustą. Tai yra idomus, vis besitęsiantis reiškinys, kada lietuviškas talentas dosniai dalinamas svetimiesiems, nelyginant lenkų dovana anglams — J. Konrad. Nelyginant lietuvių dovana prancūzams — Milašius. Maziliauskas at- randa Aldonos Gustas quint-esenciją: tai lietuviškas Panas vokiškojo didmiesčio skersvėjuose.

R. Šilbajoris meta "žvilgsnį į naująją mūsų lyriką". Trumpas rašiny apima daug vardų, paimtų kaip iš šlapus, taip iš anapus (iš Oku- (Nukelta į 6 psl.)

Septintajai Pradalgei...

(Atkelta iš 5 psl.)

puotos Lietuvos), ir yra labai vykusios tendencija sulydyti vienus į kitus į vienas svarstynes, igno-ruojant dviejų lietuvių li-teratūrą prielaidą. Iš-eivių literatūra, lygiai kaip okupuotos Lietuvos literatūra, "buržuazinių nacionalistų" (sov. ter-minologija) ir "pažangio-ji", iš esmės, kai ir man teko tvirtinti anksčiau, yra viena ir nedaloma savo esme lietuvių lite-ratūros premisą.

G.J. Vėbrienė apie Os-karą Vladislavą Milašį ir Vincas Kazokas apie Pulgį Andriųši duoda pui-kius, subtilius mirusiųjų profilius.

Dr. Jonas Grinius pa-tiekia aštrų, lyg skalpe-lis, piūvį per pagarsė-jusį Justino Marcinkevi-čiaus scenos veiklą "Mindaugas". Su nuosta-bia precizija Grinius at-skleidžia Marcinkevi-čiaus nuolaidas režimi-niam diktatui ir dėl tų nuolaidų grubius konflik-tus su istorine ir meni-ne tiesa. Dėl tos studi-jos atradimų ir teiginių turint galvoj Marcinke-vičiaus veikalo garsą, tektų nemažai ieškoti, smeigtis į gilumą, gal būt atrasti neįtikėtinus Marcinkevičiaus veikalo pagrindžius.

Finaliniame Pradal-gės rašinyje, žvilgsnis į dviejų metų mūsų gro-žinę literatūrą, literatū-ros kritikas (ir rašyto-jas) Pranas Naujokaitis apžvelgia apie keturias dešimtį 1969-1970 metų įvairaus literatūrinio žanro veikalo. Kiekvie-nai knygos, bendrinėje ap-žvalgoje, netenka skirti detalizacijos, pasistenki-nama tikrai knygos es-mės nusakymu bei auto-riaus talento išaušyti tą veiklą. Tačiau ta ap-

žvalga suteikia stambo-ką dviejų metų literatū-rinio derliaus vaizdą. Kiekvienai knygai auto-rius atranda savo dėme-sio pluoštą, išvalgios pastabos ir reziume yra tikra Naujokaikio lite-ratūrinės erudicijos vir-šūnė.

Savo rašinių Naujokai-tis baigia ilgoku pasażu, kurį čia tenka visą atkar-toti, nes tai pastarųjų die-nų literatūrinio gyveni-mo diagnozė:

"Spėju, kad dar nevi-sas grožinės ar glau-džiai su grožine litera-tūra susijusias knygas, išleistas per dvejus me-tus, čia paminėjau. O pa-minėtųjų susidaro graži krūvelė, gal beveik pil-na lentynėlė. Piktieji ver-tintojai ironiškai šypsosi ir taria: tai vis vidu-tiniško lygio, ne sedev-rai. Kai kas nenuilstan-tiems vyresniosios kar-tos kūrėjams sugalvoja pensininkų literatūros vardą ir piktai šiepia-si... Gal dėl to, kad pa-tys nori pasidaryti dides-ni už tuos, kurie kuria... Knygos nuvertinimas kai kuriems mūsų leidi-niams (Metmenims, Ai-dams) virto liga. Gerą žodį pasakyti ne apie sa-vo klikos leidinį atrodo lyg prasilenkimas su tie sa... Taip! Prasilenki-mas su tiesa! Visos pik-tybės pradeda suves-ti į tiesą... O vis dėlto, apžvelgus dviejų metų mūsų literatūros lobį, džiugu širdyje, kad mes esame gyvi, kūrybiški, kad mes turime savo li-teratūros gyvenimą. Ir koks mūsų kūrybos pa-saulis atrodytų, jei, pa-klausę Aidų slapyvadi-ninkų Metmenų Guopio ar Draugo Priešpylio, vi-są eilę knygų išbrauktumėm iš mūsų litera-tūros? Tur būt, ir patys recenzentai išsigąstų. O vis dėlto kertama šaka, ant kurios sėdima. Pa-radoksas, kai dejuoja-ma, kad skaitytojais ma-

pro žiūroną

M. SARGENIS

Husakas laikosi isikabinęs į Brežnevo skverną

Savu laiku amerikiečių magazinas "Time" Dubčeką kėlė į padanges. Jis buvo magazino pripažintas žymiausias pasaulio politikas. Jis buvo paskelbtas kaip laisvės herojus. Jo portretas puošė magazino pirmąjį puslapį. Apie jį buvo geriau rašoma, negu apie Nixoną. Kas dabar Dubčekas? Kur dabar Dubčekas? Jis dabar yra paprastas Čekoslovakijos darbininkas. Jo asmenį ir jo opoziciją palaužė Maskvos ir Varšuvos pakto tankai. Dabar jo vietoje yra Maskvos pasodintas Gustavas Husakas, slovakas, gimęs 1913 m. Bratislavoje, baigęs teisės mokslus ir įsigijęs daktaro laipsnį. Senas komunistų veikėjas ir ištikimas Maskvos tarnas.

Brežnevas didžiausią dėmesį kreipia į Čekoslovakiją ir Rytų Vokietiją. Jis gerai žino, kad šie du komu-

žėja, kad visuomenė kny-gą paniekino, o patys di-džiausi niekintojai susi-metė į kai kurias redak-cijas ir, pasislėpę po slapyvardžiais, kerta li-teratūros medį iš peties. Nė viena kūrybos šaka nėra tiek engiama, kaip literatūra... Šiais žo-džiais norima pasakyti, kad kritikoje yra ir kita tiesa, ne vien saulės šviesos bijančių slapy-vardininkų".

Šita ištrauka iš Naujo kairiojo rašinio gal būt ryškiausiai akcentuoja Barėno vedamos Pra-dalgės dvasią. Pradal-gėje nėra "mandrappi-kiškų" recenzijų, nėra kurios "klikos" erzelio, nėra "literatūros me-džio kirtimo iš peties, nėra destruktijos ir cha-oso.

Pradalgė skirta repre-zentacijai. Ji yra gyvas, daugiastakis literatūros medis. Vėl ir septinoji Barėno Pradalgė, įrodė, kad Pradalgė yra visų metraštis, visų sutelkti-nis darbas. Pradalgė yra tolerancija lietuviškai plunksnai.

• SEPTINTOJI PRA-DALGĖ. Literatūros me-trashtis. Redagavo K. Barėnas. Leidžia Nida, 1970 m. 464 psl. Kaina 4.50 dol.

Siame numery rašo: J. Aistis, K. Bradūnas, L. Andriekus, V. Alantas, G. Tulauskaitė, T. Pautieniū-tė, K. Almenas, E. Cinzas, A. Baranauskas, Z. Teniso-naite, J. Janavičius, Č. Ob-carskas, P. Girdžius, A. Bar-onas, K. Karpus, J. Gliau-da, K. Barėnas, R. Mazi-liauskas, A. Gustas, R. Šil-bajoris, V. Kazokas, dr. J. Grinius, G. Vėbrienė, Pr. Naujokaitis.

nistiniai Maskvos satelitai bus labai naudingi tolimes-nėje kovoje dėl išgalėjimo Europoje. Todėl jis dažnai lankosi Čekoslovakijoje ir nesigaili komplimentų Hu-sakui. Ir šiomis dienomis jis atlekė į Pragę, kur vyksta XIV Čekoslovakijos komunistų partijos diena.

G. Husakas išsiskiria iš visų satelitinų komunistų bosų savo pataikavimu Maskvai ir ypač Brežnevui. Jis jau kelintą kartą viešai dėkoja Brežnevui už invazi-ją į Čekoslovakiją. Savo ir komunistų partijos vardu gali jis dėkoti kam nori, bet jis neturi teisės dėkoti če-kų ir slovākų tautų daugu-mos vardu. Čekoslovakija turi apie 15 milijonų gy-ventojų, iš kurių tik 1,6 mil. tepriklauso komunistų par-tijai. Dauguma čekų ir slo-vākų siekia ir kovoja dėl visiškos demokratinės lais-vės ir nepriklausomybės. Nei čekai, nei slovakai ne-nori būti Maskvos vergais. Ne tik tremtyje, bet ir oku-puotame krašte veikia čekų ir slovākų antikomunistinės jėgos, kurios nepripažįsta Husako maskvinės hegemo-nijos.

Lietuvių tauta visuomet turėjo didelių simpatijų demokratinei Masaryko Čeko-slovakijai. Dabar ir lietu-viai, ir čekoslovakai savo žemėse kenčia tą pačią bol-ševikinę okupaciją. Bet kar-tu ir tiki, kad laisvės pava-saris ateis Karpatų kalnais visoms bolševikų paverg-toms tautoms.

Ko Podgornis nuskubėjo į Egiptą?

Tuo metu, kad Brežnevas sėdėjo Pragoje, N. Podgor-nis, lydimas Gromyko ir ki-tų aukštų bolševikų parei-gūnų, nuskubėjo į Egiptą, nes Maskvos bosams pasi-darė karšta. Mat, Egipto prez. Sadat susekė šamokslą prieš jį ir jo patikėtinius, kurį ruošė Ali Sabry šalininkai, Maskvos draugai. Šį šamokslą Sadat skubiai ir guviai likvidavo. Apie du šimtu šamokslininkų buvo areštuoti, daugelis jų sėdi kalėjimuose, kai kurie ban-dė nusižudyti. Tai sukėlė didelę baimę Maskvoje, kad Egiptas gali visiškai atsi-kratyti nuo bolševikinės globos. Todėl Podgornis ir atskrido su didžiausia svita specialiu lėktuvu į Kairą.

Podgornis pažadėjo Egiptui ir toliau visišką politi-nę, ūkinę ir karinę paramą. Sadat, žinoma, nėra tvirtas šeimininkas krašte ir yra reikalingas Maskvos para-mos. Todėl jis Podgornį ne iš meilės, bet dėl Egipto in-teresu priėmė su tam tikra pompa. Tačiau egiptiečių laikraštis "Al Ahram" iš-drįso priminti Podgorniui, kad Ali Sabry, kuris yra ži-nomas kaip ypatingas Mas-kvos draugas Egipte, buvo pagrindinis šamokslu ruo-šėjas prieš Sadat.

Reikia manyti, kad Mask-

va laikinai Sadat valymus Egipte toleruos. Maskvos interesas yra Egiptą pala-kyti prieš Izraelį ir kurstyti karą. Tai ta pati taktika, kurią Stalinas vedė Vokie-tijos ir Lenkijos karo metu. Šiuo metu Maskvai, be abe-

jo, labiausiai rūpi Egipte susirasti vėl naujų sabriu-kų, kurie slapta veiktu Sa-dat artybėje ir, atėjus tin-kamam laikui, jį sulikviduo-tų. Tuo atveju Maskvai yra vilčių, kad ir Sabry dienos dar nesuskaitytos.

Kviečiame praleisti savo atostogas Pietinės New Jersey Atlanto pakraščio gražiame kurorte

OCEAN CITY

mūsų vasarnamyje. Kambariai su šiltu ir šaltu tekančiu vandeniu kainuoja tarpe \$45.00 ir \$55.00 savaitei dviem asmenim.

Atdari nuo Memorial dienos iki pirmo spalio.

EUGENIJA ir JONAS JASINSKAI
Hotel Croft Hall, 601 Atlantic Ave., Ocean City,
New Jersey 08226
Telefonai: 399-9871, Privatus 399-1221
Area Code 609

Saugus ir pelningas sutaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskaičius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkur-tą ir vadovaujamą inves-tavimo Bendrovę

RŪTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PRENUMERUOKIME DIRVĄ!

DIRVA,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103

Prašau siųsti Dirvą 1 metams (1/2 metų) šiuo adresu

Dirvos prenumerata 1 metams — 13 dol., 1/2 metų 7 dol.

Ta proga jungiu Dirvai auką dol.

Parašas

Adresas

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIK

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Dr. J. Girnius, Aidų žurnalo redaktorius, ir ponė, lankydami Clevelande, lydimi J. Mikonio aplankė Dirvos redakciją.

• Jonas Grigaliūnas išskrido į Berlyną dalyvauti Tarptautinėje oro pašto ženklų parodoje birželio mėn. 10-13 d., kur išstatys Lietuvos oro pašto ženklų rinkinį. Tai bus pirmas lietuvis su lietuviškų p. ž. rinkiniu tarptautinėje parodoje. Tuo pat laiku vyks ir viso pasaulio filatelijos kongresas į kurio atidarymo iškilmes yra pakviestas ir J. Grigaliūnas.

• Aleksandras ir Marija Johansonai, mirus Toronto a. a. Stasiui Norvaišiui, vie-tojų gėlių ant jo kapo, pasiuntė auką senelių prie-glaudai Putname.

Visais gyvybės, sveikatos bei pensijų draudimo, o taip pat ir akcijų-investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

HELP WANTED MALE

SIUVEJAS

nepilnam laikui
(vakarais)

LAIKRODININKAS

pilnam laikui

Kreiptis asmeniškai nuo antra-dienio iki penktadienio pas Jack Stern.

SEARS, ROEBUCK & CO.

Great Lakes Mall
7875 Johnny Cake Ridge Rd.
Mentor, Ohio
(42-43)

Vysk. Valančiaus lit. mokyklos Clevelande mokslo metų užbaigimo iškilnėse kalba mokyklos vedėjas Pr. Joga. Iš kairės: tėvų komiteto pirm. V. Palūnas, mokyt. A. Petukauskienė, mokyt. A. Balašaitienė, kun. K. Žemaitis, baigę mokyklą abiturientai Ž. Kliorytė ir A. Nagevičius ir LB I apyl. pirm. F. Eidim-tas. V. Bacevičiaus nuotrauka

VAJAUS PRADŽIA

Naujųjų Lietuvių Namų statybai pradėti reikia talkininkų ir pinigų. Todėl šį sekmadienį, birželio 6 pradedamas lėšų telkimo va-jus, kuris tęsis tol, kol rei-kiama suma (apie \$100,000) bus surinkta.

Visi talkininkai, akcijų platintojai ir tie, kurie nori nusipirkti akcijų, prašom atvykti šį sekmadienį į Lithuanian Village namus, 877 East 185 St., tarp 2 val. p. p. ir 6 val. vak. Tuo metu budės namų statybos Fi-nansų Komisijos nariai — pirmininkas Jurgis Malskis, vicepirm. Stasys Mačys ir vicep. Zenonas Dučmanas, kurie suteiks paaiškinimus ir priims įmokėjimus už ak-cijas. Bus ir kuklios vaišės sėkmingo vajeaus pradinin-kams bei talkininkams, ku-rių metu bus progos padis-kutuoti apskritai naujųjų namų planus ir ateities dar-bus.

• Apdraudos reikalais ge-riausius patarnavimus gau-site kreipdamiesi į Z. Obe-lenį tel. 531-2211.

Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos Clevelande abiturientai A. Nagevičius ir Živilė Kliorytė tarp mokyklos vedėjo P. Joga ir mokyt. A. Balašaitienės. V. Bacevičiaus nuotrauka

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 20 D. L.V.S. Ra-movės gegužinė p. Visockio so-dyboje.

LIEPOS 18 D. ALT S-gos Clevelando skyriaus geguži-nė.

RUGPIČIO 8 D. Amerikos Lietuvių Piliečių Klubu gegu-žinė šv. Juozapo parke.

RUGSĖJO 25 D. tradicinis Dirvos vakaras.

SPALIO 2 D. Clevelando Ateitininkų koncertas.

SPALIO 23 D. Grandinėls balius šv. Jurgio parapijos sa-lėje.

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinias apie ke-lionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mū-sų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

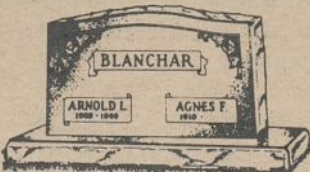
152 THE OLD ARCADE TELEF. 621-6036
CLEVELAND, OHIO 44114

Sears

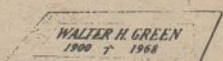
SPRING MONUMENT SALE

A Sears monument says so much, so beautifully.

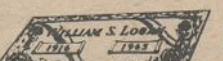
Dabar sumažintos kainos vasaros metu įrengimui

Antique Gray Monument
40" x 24" overall size
Reg. \$289.95
NOW ONLY **\$259.88**

Antique Gray Marker
24" x 12"
Reg. \$84.95 Now Only **\$74.88**

Diamond Red Marker
24" x 12"
Reg. \$99.95 Now Only **\$89.88**

Bronze Marker—Imperial Line
24" x 12"
Reg. \$124.95 Now Only **\$109.88**

Skambinkite arba rašykite susitikimui jūsų namuose jūsų patogumui! Į kainą įskaitytas pristatymas 50 mylių spinduliu nuo krautuvės (išskyrus kapinių saskaitas). Naudo-kitės Sears Convenient Credit Plan.

Send for Free Brochure
and further information

Name _____
Address _____
City _____
Phone _____

Išpardavimas iki
birželio 15.

Sears

West 110th-Lorain
251-3100

Andre Duval

Atrodykite kuo puikiau-siai
Pradėkite su puikiu plačią žinomu ilgalaikiu plaukų

SUDĖJIMU

Nepakeičiamas šių dienų viliojantiems stiliams.

ISKAITANT
gražų
KIRPIMĄ
ir puikų
PLOVIMĄ
ir SUDĖJIMĄ. **\$5.95**
Any \$15 Wave
from our large
fresh supply

Mes paruošiamo net ploniau-sių, sausų, žilų ar problema sukeliančių plaukų. Stilin-gam sudėjimui naudojame L'OREAL, HELENE CURTIS ZOTOS, HIBNER, BRECK, RAYETTE, WELLA — priedo mūsų 30 metų patirtis garan-tuoja patį geriausią.

Skambinkite informacijai ar užsakymui jūsų geriausia-m plaukų sudėjimui (jei taip nebus, jums nieko nekainuos).

PLOVIMAS ir SUDĖJIMAS

All of the season's fascinating styles, smartly sophisticated or casual and carefree. Our talented styles do them all to perfection.

\$2.45
Reg. \$3.50 to \$5
in most Salons

PLAUKŲ KIRPIMAS 1.95 • DAŽYMAS IR SUDĖJIMAS 5.95 • PERUKŲ SUŠUKAVIMAS \$3

ŽYMUS \$20 VITA-CREME ILGALAIKIS PLAUKŲ SUDĖJIMAS\$7.95

Virš pažymėtos kainos yra 50 c. daugiau penktad., šeštad. ir prieš šventadienius.

HELENE CURTIS NO-SET PERMANENT
NO ROLLERS, NO TEASING, NO PINCURLS EVER AGAIN!
Refreshes with the flick of a damp comb. You've seen it advertised in Glamour and Cosmopolitan. **\$10**
Now have it.

E • 406 Euclid Ave. 2nd fl. 781-3151
S • Southgate, 5399 Warrensville, 663-6345
A • Opposite Eastgate, 449-3435
S • Severance Center, 382-2600, 382-2569
T • Shoregate, 944-6700, Lake Shore Blvd.
• Mentor, 255-8115, Next to Zayre's

W • Opposite Southland, 845-3400
E • Opposite Westgate, 333-6646
N • North Olmsted, 777-6666
S • Parmatown, 884-6300
T • Elyria Midway Mall, Elyria 324-5142, Lorain 233-8020

PRIMAME VAKARINIUS UŽSAKYMUS

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerei pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR T. T.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
affiliated with PODAROGIFTS, INC.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMĖJIMAMS, automobiliams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radio transistoriams, magnetofonams (tape records) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminiams ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

45 WEST 45th STREET, NEW YORK, N. Y. 10036
Tel. (212) 245-7905

S K Y R I A I:

New York, N. Y. 10003, 39 Second Avenue ---- Tel.: 254-5456
New York, N. Y., 10011, 135 W. 14 St. CH 3-2583
Brooklyn, N. Y. 11211, 370 Union Avenue 384-4952
Boston, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue 542-1767
Boston, Mass. 02127, 389 West Broadway 268-0068
Buffalo, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue 856-2674
Chicago, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue 278-6966
Chicago, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street 925-2737
Cleveland, Ohio 44134, 5879 State Road 884-1738
Irvington, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue 372-4685
Irvington, N. J. 07111, 1082 Springfield Ave. 374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N.W. 458-2256
Hamtramck, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Ave. ... 365-5255
Hartford, Conn. 06114, Franklin Avenue 246-9274
Lakewood, N. J. 08701, 241 Fourth St. 363-8569
Los Angeles, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd. 261-2994
New Haven, Conn. 06511, 1329 Boulevard 562-1446
Newark, N. J. 07106, 698 Sanford Ave. 373-8783
Passaic, N. J. 07055, 176 Market Street 472-6387
Paterson, N. J. 07505, 99 Main Street 274-6400
Philadelphia, Pa. 19122, 1214 N. 5th Street 763-4818
Pittsburgh, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street 481-2750
San Francisco, Calif. 94115, 2076 Sutter Street 346-1571
Waterbury, Conn. 06708, 905 Bank Street 756-6766
Warren, Mich. 48092, 29200 De Quindre
1/2 Block North of 12 Mile Road 751-6760/1
Woodhaven, N. Y. 11421, 94-08 Jamaica Ave. 441-4712
Worcester, Mass. 01610, 169 Millbury Street 798-2868
Youngstown, Ohio 44503, 309 W. Federal Street 743-0440

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue 936 East 185th Street
361-1763 531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Rašytoja Stefanija Rūkienė su ALT S-gos East St. Louis skyriaus valdybos nariais. Iš kairės: dr. P. Švarcas, B. Tiškus, A. Goberis, Stefanija Rūkienė, inž. J. Gumbelevičius, R. Gintautas ir Vl. Tervydis.

EAST ST. LOUIS

PAVASARIO VAKARAS IR STEFANIJOS RŪKIENĖS PAGERBIMAS

Vilties draugijos pirminko Alekso Laikūno kreipimasis į ALT S-gos East St. Louis apylinkės skyrių, prašant paremti Sibiro tremtinės Stefanijos Rūkienės knygos "Grįžimas į Laisvę" išleidimą, rado atgarsį skyriaus narių tarpe. Dr. Pauliaus Švarco iniciatyva sušauktame susirinkime buvo nuspręsta prašomą tūkstančio dolerio sumą paaukoti: vienas trečdalis buvo paimta iš kasos ir du trečdaliai sudėjo skyriaus nariai. Monumentalų knygą buvo išspausdinta ir pasklydo tarp žmonių.

Šimet skyrius nutarė pasikviesti į savo tradicinį vakarą ir pačią knygos autorę Stefaniją Rūkienę. Jos vyro liga, atrodo, kad sutrukdys jos apsilankymą, bet gerasis likimas lėmė ir ponias atvyko pas savo tautiečius, kurie irgi jos laukė, norėdami gyvą žodį iš jos išgirsti, pabūvoti draugėje bent kelias valandas.

Sibiro kankinė, rašytoja Stefanija Rūkienė kalba į East St. Louis apylinkių lietuvių. Šalia p. Rūkienės sėdi: Švarcienė, Tervydienė, Tervydis, Tiškus, Kikutis, Kikutienė.

Buvusiam Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicago skyriaus valdybos nariui

STASIUI ORENTUI

mirus, Jo žmonai VIKTORIJAI, sūnams ir jų šeimoms gili užuojauta, jų liūdesio valandoje

Chicago Skyrius

Liūdesiui namus aplankius, mylimai Motinai A. A.

MARIJAI IGNATAVIČIENEI toli tėvynėje mirus, jos sūnui, Clevelando Neringos skaučių tunto tėvų komiteto pirminkui, gerbiama p. STASIUI IGNATAVIČIUI ir jo šeimai gilią užuojautą reiškia

Neringos Tunto Skautės ir Vadovės

JAV IR KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENIŲ

IV DAINŲ ŠVENTĖ

įvyksta 1971 m. liepos 4 d., 3 val. popiet
INTERNATIONAL AMPHITHEATRE

4330 So. Halsted Street, Chicago, Illinois

Faustas Strolia

Bronius Budriūnas

PROGRAMOJE

Jungtinis suaugusių choras

— o —

Jungtinis Lituanistinių Mokyklų choras

— o —

Palydi akordeonų orkestras

Petras Armonas

DIRIGUOJA

Petras Armonas, Bronius Budriūnas
Bronius Jonušas, Algirdas Kačanauskas
Vincas Mamaitis, Vaclovas Verikaitis

— o —

Stasys Slizys, Faustas Strolia

— o —

Solo

Prudencija Bičkienė, sopranas
Jonas Vaznelis, bosas

Akompanuoja

Raimonda Apeikytė
Manigirdas Motekaitis

BILJETŲ KAINOS: \$3.00, \$4.00, \$5.00, \$6.00, \$7.00.

Bilietai gaunami "MARGINUOSE" ir šventės dieną prie įėjimo nuo 1 val. popiet.

Užsakydami bilietus paštu prašome siųsti čekį LITHUANIAN SONG FESTIVAL pavadinimu, kartu su sau pačiam adresuotu voku ir pašto ženklų šiuo adresu: MARGINIAI, 2511 West 69th Street, Chicago, Illinois 60629.

DAINŲ ŠVENTĖ YRA MŪSŲ TAUTINĖ IR KULTŪRINĖ MANIFESTACIJA.
VISI LIETUVIAI MALONIAI KVIEČIAMI DALYVAUTI.

baisuji prasikaltimą žmonijai įvykdytą Sibiro taigose.

Viešnia kalbėjo apie lietuvių motiną skirtingose sąlygose: — Sibiro lietuvių motina, okupuotoje Lietuvoje gyvenančią lietuvių motiną ir lietuvių motiną išeivijoje. Ta tema buvo pasirinkta, kadangi gegužės mėnuo yra motinos pagerbimo ir paminėjimo mėnuo. Gilūs ir prasmingi Sibiro kankinės Stefanijos Rūkienės žodžiai giliai strigo į visų širdis ir pačiai kalbėtojai buvo sunku suvaldyti jausmus ir ašaras. Toliau sekė daugelis paklausimų ir kuriuos taikliai atsakė. Laila prabėgo nejuokiomis. Autorė, be to, atliko įrašus visiems, kurie tik turėjo jos knygą "Grįžimas į Laisvę". Maloni viešnia paliko visiems toks savas žmogus, brangus ir toks kančių užgrūdintas dvasioje, kuris ir po 16-kos metų vergijos pragaro nepalužo ir šviečia biliūnišku švyturiu nūdienos klystkeluose. Kovoja prieš nužmoginimą — kviečia visus lietuvius ištverti ir nepalūžti tikėjime prisikėlimu ir laisve. Jos ginklas yra spausdintas ir gyvas žodis — žodis užartavotas kančių ugnyje. Žodis turįs žaižaro ugnelę, kuri niekada neužgesta, kuri tautas išlaiko ir prikelia.

Reikia vilties, kad ateis diena, kuomet jos abi knygos bus išverstos į anglų kalbą ir paskleistos šio didelio krašto ir pasaulio žmonių tarpe. Tik reikia geros iniciatyvos ir atsiras daugelis amerikiečių, kurie irgi parems šį užmanymą — išspausdinti anglų kalboje.

East St. Louis apylinkės skyrius džiaugiasi turėjęs progos bent maža dalimi prisidėti ir pagelbėti poniai Stefanijai Rūkieni išnešti Didįjį Liudijimą pasaulio švieson. Kartu linki autoriai dar ilgus metus pasidžiaugti laisve po tiekios kančių.

(ab)

CHICAGO

• Lietuvių Fondo metinis suvažiavimas šaukiamas 1971 metų birželio 5, šeštadienį, 10 v. r. Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, tel. (312) PR 8-7227. Re-

gistracijos pradžia 9 v. r. Lietuvių Fondo nariai kviečiami dalyvauti.

Kiekvienam LF nariui yra pasiūstas bal. 28 bendraraštis su priedais, būtent, LF 1970 m. Finansiniai duomenys, darbotvarkė ir registracijos lapelis - įgaliojimas. Šį prašome neplėšyti. Kaip jį naudoti yra parašyta bendraraštyje.

Lietuvių Fondas

LOS ANGELES

NAUJA ALT VALDYBA

Gegužės 23 d. įvykusiame susirinkime buvo išrinkta nauja ALT Los Angeles skyriaus valdyba, kuri pareigomis pasiskirstė taip: pirm. Vyt. Čekanauskas, vicepirm. Ant. Skirius ir Vyt. Vidugiris, sekr. Vanda Mažeikienė, fin. sekr. Br. Stančikas, susirašinė j i m o sekr. Zigmas Šermukšnis, išd. Alfonsas Telyčėnas. Revizijos komisijon išrinkta: Alena Devenienė, dr. Juozas Jurekūnas ir Kostas Liaudanskas.

Senosios valdybos vardu išsamius pranešimus padarė pirm. A. Skirius, išd. A. Telyčėnas ir rev. kom. narys Vyt. Čekanauskas.

Per metus surinkta aukų virš 6,000.00 dol.

Los Angeles ALT skyriui priklauso apie 35 organizacijos, sąjūdžiai, klubai, su keliais tūkstančiais narių. Todėl ALT skyriaus atstovai pas svetimtaučius drąsiai gali sakyti, kad atstovauja Los Angeles lietuvių daugumą.

BIRŽELIO IVYKIŲ MINĖJIMAS

Šiais metais įvyks birželio 13 d., 2 v. p. p. Ambasador viešbučio didžiulėje salėje. Pagrindiniu kalbėtoju bus latvis Robert Brieze, kuris matė mušant Simą Kudirką ir visa tą įvykį pranešė spaudai ir radijui. Bus ir visų trijų tautų meninė programa.

(bs)

ŠAUNUS BALIUS

Skautų stovyklavietei įrengti komitetas gegužės 22 d. suruošė tikrai šaunų balių stovyklavietės įsigijimo penkmečiui atžymėti, istaikingose Nob Hill patalpose. Gaila, kad nebuvo fotografų, kurio nuotraukos būtų

įrodžiusios, kad mūsų jaunios ponios gali drąsiai konkuruoti su Hollywoodo gražuolėmis ne tik savo išvaizda, bet ir apsirengimu.

Baliaus metu pagerbtas J. Matulaitis atradęs vietą dabartinei skautų stovyklai, įdėjęs daug darbo ir laiko, gavęs įrengimų iš amerikoniškos firmos, ir tuo sutaukęs skautams nemažai pinigų.

Šio baliaus pasisekimas puikus ne tik nuotaikos ir svečių atsilankymo skaičiumi, bet taip pat ir pelnu. Su aukomis surinkta virš 1800 dolerių.

Aukojo po 100 dol.: St. Monikos Lietuvių Bendruomenė, Filisterių Skautų Sąjungos L. A. skyrius ir A. G. Žaliūnai. Po 50 dol.: A. Devenienė, V. V. Gedgaudai. Po 25 dol.: A. K. Bulotai, A. Dabšiai, V. O. Mikuckiai, Kulikauskai, A. I. Tumai. Po 20 dol.: M. D. Sodeikai, Šekai, V. Vidugiriai. Po 15 dol. ir mažiau: V. Černiai, Jatuliai, S. Pautėnienė, S. Makarevičius, V. A. Juodvalkiai, Šepėčiai. Dvi amerikietės aukoj: Mrs. R. D. Hine — 300 dol. Virginia Thompson — 100 dol.

Šio baliaus pasisekimu rūpinosi ne tik stovyklavietės komitetas, bet ir jų pagalbininkai: P. S. Abelkiai, V. J. Varnai, J. Avižienienė, J. Ugianskienė, B. Dabšienė ir kitos nuoširdžios skautų veiklos rėmėjos.

(V. Irl.)

NEW YORK

• Pabaltijo Moterų Taryba gegužės 23 d. New York, vengrų namuose, turėjo ypatingas iškilmes — buvo pagerbta žymi amerikietė M. M. Preminger. Už jos veiklą humanitarinėje srityje, jai 16 metų dirbus su Albert Schweitzeriu Afrikoje, už nuoširdų bendradarbiavimą su Baltijos kraštų atstovais, paramą jų laisvės bylai, Vengrijoje gimusi dr. Marion Mill Preminger, Gabono gen. konsulas, buvo pagerbta, jai įteiktas specialų atžymėjimo lapą.

Gausiai susirinkus i e m s Baltijos kraštų atstovams, sveikindami p. Preminger ir moteris veikėjas kalbėjo Estijos gen. konsulas New

LIETUVIS IŠRINKTAS RESPUBLIKONŲ TAUTYBIŲ TARYBOS VYKDOMOJU SEKRETORIUMI

Gegužės 21-23 d.d. Washingtono suvažiavo 300 respublikonų tautybių atstovai iš 25 J. A. Valstybių. Jie atstovavo 30 tautų. Lietuvių atstovų buvo apie 10. Gegužės 22 d. vyko audringi balsavimai.

Šios organizacijos (National Republican Heritage — Group — Nationality Council) prof. dr. Jonas Genys buvo nuominuotas ir beveik vienbalsiai išrinktas vykdomoju sekretoriumi. Tai yra didelis lietuviams laimėjimas, nes dr. Genio pozicija pasitarnaus bendriems lietuviškiems reikalams. Greitu laiku naujai išrinktoji valdyba lankysis pas prezidentą Nixoną.

Dr. Genys yra biologijos profesorius Marylando Universitete ir aktyviai reikiiasi Washingtono įvairių tautybių grupėse. Šiuo metu prof. dr. Jonas Genys yra ALT įgaliotinis Washingtono.

Yorke E. Jaakson ir Vliko pirm. dr. J. K. Valiūnas. Dr. Preminger ilgesnėje nuoširdžioje kalboje pažymėjo, kad Baltijos kraštų atstovai — tai jos šeima. Iškilmės vadovavo ligšiolinė Pabaltijo Mot. Tarybos pirm. Galia Žilionienė, pranešėjos pareigas atliko Regina Žymantaite.

P. M. T. pirmininkės pareigas, kitiems metams, rotacine tvarka, G. Žilionienė perdavė naujai pirmininkei Helgai Ozolinš, latvei.

Iškilmės baigtos koncertine dalimi. Joje dalyvavo sol. L. Stukas ir pianistė Ald. Kepalaitė. Dalyvių vaišėmis pasirūpino L. M. Klubų Federacijos Nel Yorko skyrius.

• Emilija Čekienė, KAD JI BŪTŲ GYVA. Išleido Vilties leidykla. Aplankas ir vinjetės puslapiuose — Pauliaus Jurkaus. Leidinys iliustruotas ir nuotraukomis. 420 psl. Kaina — 5 dol. Gaunama Dirvoje ir pas platintojus.